ОПИСАНО
УзССР Давлат китоб палатаси
Инв. №
14 ОКТ 1984

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 230 (19.006). ● Шанба, 6 октябрь 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси навбатдаги мажлисида Финляндия Бош министри Калеви Сорсанинг Совет Иттифоқига қилган расмий визити, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси К. У. Черненконинг у билан қилган суҳбати ҳамда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов билан ўтказган музокараларининг якунлари тўғрисидаги масалани кўриб чиқди. Суҳбат ва музокаралар чоғида бўлиб ўтган фикрлашувлар Совет—Финляндия алоқалари учун анъанавий бўлган дўстлик, ўзаро ишонч ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтганлиги ҳамда иккала мамлакат халқлари, ялпи тинчлик ва хавфсизлик манфаатлари йўлида СССР билан Финляндия ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини янада ривожлантиришга ва ўзаро манфаатли ҳамкорликка ёрдам бериши мамнуният билан қайд этиб ўтилди. Визит вақтида 1986—1990 йилларда СССР билан Финляндия ўртасида товар обороти ва тўловлар тўғрисидаги битимнинг имзоланганлиги Совет — Финляндия ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланиб бораётганлигининг яна бир конкрет ифодасидир.

(Давоми иккинчи бетда).

ПАХТАКОРЛАРНИНГ ФАХРЛИ БУРЧИ

Пахтазорларда кузги терим мавсуми давом этмоқда. Кўпгина хўжаликларнинг коллективлари об-ҳаво инжиқликларини енгиб, мўл ҳосил етиштирдилар ва ҳозир уни тез, нобуд қилмай йиғиштириб олишга ҳаракат қилмоқдалар. Пахтакорларнинг мақсади бу йил давлатга 9 миллион тоннадан ортиқ хом ашё етказиб беришдир.

Пахтакор республикаларининг деҳқонлари совет халқининг Улуғ Ватан урушида қозонган Ғалабасининг 40 йиллигини муносиб кутиб олиш учун, ўн биринчи беш йиллик планларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақага актив қўшилдилар. Улар шонли санани зарбдор меҳнатлари билан нишонлашга, партия XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги Пленумлари қишлоқ меҳнаткашлари олдига қўйган вазифаларни амалга оширишга салмоқли ҳисса қўшишга ҳаракат қилмоқдалар. Тошкент областидаги Коммунистик районн ва Андижон областидаги Комсомолобод райони пахтакорлари қимматли ташаббус бошладилар. Улар давлатга пахта сотиш мажбуриятларини муддатидан илгари бажаришга қарор қилдилар. Уларнинг ватанпарварлик ташаббуси Ўзбекистон хўжаликларида кенг қўллаб-қувватланди. Бошқа республикаларнинг колхоз ва совхозлари ҳам мусобақада ўзлари учун юксак марраларини белгилаб олдилар.

Пахта етиштириш билан шуғулланувчи хўжаликлар ҳосил йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиб, ўз сўзларини шараф билан бажаришлари учун жуда яхши техник ва иқтисодий потенциалга эгадирлар. Машина паркининг ўсиши, коллектив пудратининг қўлланилиши, агросаноат комплексидаги шериклар ўртасида ўзаро муносабатларнинг мустаҳкамланиши ҳар бир колхоз ва совхозда меҳнат унумдорлигини ошириш, йиғим-терим муддатларини қисқартириш, пахта таннархини камайтириш, унинг сифатини ошириш имконини беради. Қишлоқда жуда кўп тажрибали механик-ҳайдовчи етишиб чиқди. Улар комбайнларни мукаммал ўзлаштириб олганлар ва мавсумда 250-300 тоннадан пахта термоқдалар. Лекин кўп ҳолларда улар билан ёнма-ён агрегатларининг унуми икки-уч баробар кам бўлган кишилар ҳам ишламоқда. Илғор механизаторларнинг усуллари умумий мулкка айланишига эришиш — партия, совет органларининг, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, район агросаноат бирлашмаси, колхоз ва совхозлар раҳбарлари ва мутахассисларининг сира кечиктириб бўлмайдиган вазифасидир.

Илғорлар тажрибаси кенг жорий этилган, техникадан юксак унум билан фойдаланилаётган жойларда ҳосилни энг яхши муддатларда, кузги ёғингарчилик бошлангунга қадар йиғиштириб олишни уддаламоқдалар. Чунончи Озарбайжон ССР Жданов райони, Туркманистон ССРнинг Тахтабозор райони, Тожикистон ССРнинг Матчоҳ райони механизаторлари йиғим-терим-транспорт отрядлари ва комплексларини тузиб, «дала — тайёрлаш пункти — завод» конвейерини пухта йўлга қўйиб, ҳар бир агрегат билан кунига 5-6 тоннадан пахта термоқдалар. Озарбайжон ва Тошкент области хўжаликлари кундалик терилаётган пахта миқдорини йиллик планнинг 4 процентигача етказдилар.

Ҳозир пахтазорларда беш мингга яқин отряд ва комплекслар ишга туширилмоқда, уларнинг ихтиёрида 55 мингтадан ортиқ пахта териш машинаси бор. Кўп хўжаликларда техникани барвақт ремонтдан чиқарилди, механизатор кадрларни тайёрлаб қўйилди. Туркманистон ССРнинг Мари, Тожикистон ССРнинг Вахш районларида, Қорақалпоғистон АССРнинг бир қанча районларида эса терим машиналари ва транспорт воситаларини қайта тикпашни чўзиб юборишди. Айрим хўжаликларда эҳтиёт қисмлар етишмайди. Колхозлар, совхозлар, район агросаноат бирлашмалари, «Госкомсельхозтехника» бирлашмалари раҳбарлари ва мутахассисларидан ҳамма машиналар ҳосил теримига чиқиши тўғрисида, далада техникага хизмат кўрсатишни пухта йўлга қўйиш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари талаб қилинади.

Шу кунларда пахтакорлар, уларнинг агросаноат комплексидаги шериклари катта имтиҳондан ўтмоқдалар. Йиғим-терим мароми, маълумки, кўп жиҳатдан тайёрловчиларга боғлиқдир. Ҳамма тайёрлаш пунктларида пахтазорлардан келаётган хом ашёни узлуксиз қабул қилиб олиниши, пахта қуритиш-тозалаш цехлари кеча-ю кундуз ишлаши ташкил этилиши керак. Баъзи жойларда асфальтланган майдонлар, тарози ва сушилка хўжаликларини тайёрлаш кечиктирилганлиги ташвиш туғдирмоқда. Район агросаноат бирлашмалари раҳбарлари ва мутахассисларининг бурчи— пахтани териш технологиясига риоя қилиниши, ҳосил сақлаб қолиниши устидан қатъий контрол ўрнатишдан иборат.

Хом ашёнинг сифати пахтакорлар меҳнатига баҳо бериш учун асосий меъзондир. Баъзи районларда ялпи ҳосил, миқдор кўрсаткичлари ортидан қувиш шунга олиб келдики, деҳқонлар биринчи сорт маҳсулот етиштиришни камайтириб юбордилар. Бунинг оқибатида тўқимачилар сифатсиз тола олдилар, хўжаликларнинг даромади камайиб кетди. Эндиликда мусобақа якунларини чиқаришда пировард натижа — экинзорнинг ҳар гектаридан олинган тола, ҳосилнинг сифати асосий кўрсаткич бўлади. Район агросаноат бирлашмалари советлари йиғим-теримнинг боришини алоҳида контрол остига олишлари, ишда бракка йўл қўяётганлар, лоқайдлик ва парокандалик қилаётганлардан қатъий талаб қилишлари керак. Теримчиларни моддий рағбатлантириш чоралари билан таништириш муҳимдир. Эндиликда асосий ҳақ миқдорга қарабгина эмас, терилган пахта сифатига ҳам қараб тўланишини теримчиларнинг ҳаммаси ҳам билавермайди. Чамаси, худди шу сабабли баъзи жойларда заводларга ортиқча намликдаги ва ифлос хом ашё келтирилмоқда, пахта сифати эскичасига: ҳар бир бригададан келтирилган пахта алоҳида-алоҳида эмас, балки умуман хўжалик бўйича баҳоланмоқда. Бу эса эгасизликка олиб келади.

Йиғим-терим мавсуми партия комитетларидан, қишлоқ коммунистларидан алоҳида куч-ғайрат талаб қилади. Улар мусобақанинг таъсирчанлиги ва кенг ошкоралигига эришишлари, ҳосил йиғим-теримида банд бўлган ҳамма деҳқонларни меҳнатда баҳслашишга жалб этишлари, ўзлари эса меҳнатда шахсий намуна, маҳсулотни тўла сақланиши учун юксак масъулият кўрсатишлари, хўжасизликка, интизом бузилишига қарши кураш олиб боришлари керак. Маънавий ва моддий рағбатлантириш чораларидан, коллектив пудрати афзалликларидан тўлароқ фойдаланиш, олдинда бораётганларни рағбатлантириш муҳимдир. Ҳозирги вақтда юз минглаб деҳқонлар, шаҳар ва саноат марказларининг вакиллари пахтазорларда меҳнат қилишяпти. Уларнинг унумли меҳнат қилишлари ва яхши дам олишлари учун ҳамма шарт-шароитларини яратиб бериш керак — буни хўжалик, партия, совет ва касаба союз органларининг раҳбарлари унутмасликлари лозим.

Пахта оппоқ очилиб, безанган далаларга кун сайин машиналар кўпроқ чиқмоқда, тайёрлаш пунктларида пахта бунтлари қад кўтармоқда. Пахта териш ва давлатга топшириш графигига қатъий риоя қилиш ва бу графикдан ўзиб ишлаш илғор коллективлар учун қонун бўлиб қолди. Ҳамма хўжаликларда бундай илғор коллективлардан намуна олиш, ҳар бир соатдан, куч ва воситалардан энг самарали фойдаланиш муҳимдир. Ҳосил йиғим-теримини муваффақиятли туғаллаш, қимматли хом ашё етиштириш ва тайёрлаш юзасидан социалистик мажбуриятларни бажаришни мамлакатимиз пахтакор республикалари деҳқонлари ва агросаноат комплекси ходимлари ўзларининг ватанпарварлик бурчлари деб билмоқдалар.

(«ПРАВДА»нинг 1984 йил 5 октябрдаги бош мақоласи.

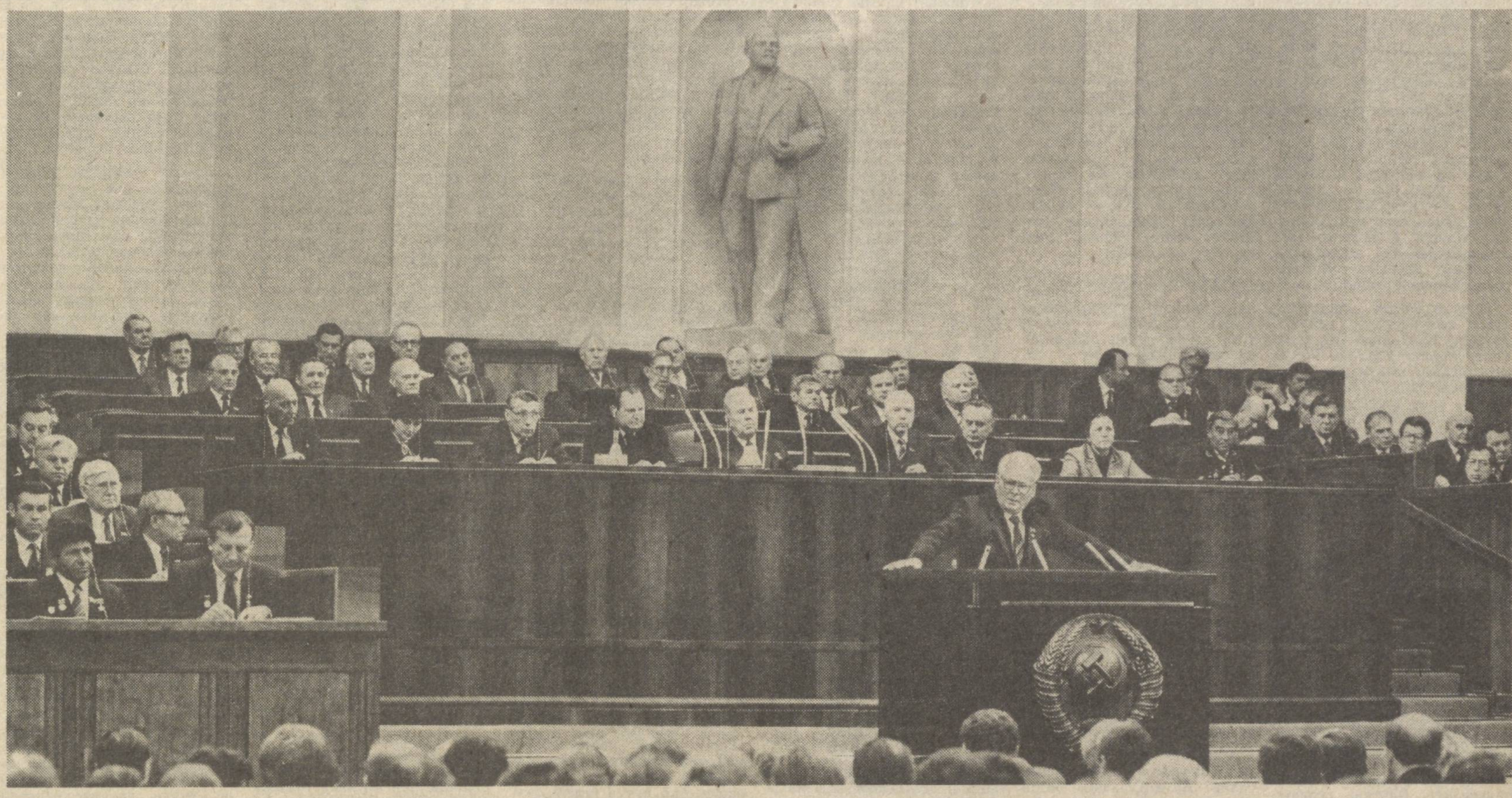

Москва, Кремль. 5 октябрь 1984 йил. Халқ контролёрларининг Бутуниттифоқ кенгаши.

В. Парадин фотоси («Правда»дан).

НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

Халққа, коммунистик бунёдкорлик ишига хизмат қилиш — халқ контролёрларининг юксак бурчидир. Ҳозир меҳнаткашларнинг коллективлари сайлаган ўн миллион киши корхоналар, колхозларда, ташкилотлар ва муассасаларда халқ контроли группалари ҳамда постларининг аъзоларидир. Улар фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, иш сифатини ошириш, тежамкорлик режимини кучайтириш резервларини қидириб топишда актив қатнашиб, партия XXVI съездининг қарорларини бажаришга, беш йиллик планларини рўёбга чиқаришга сезиларли ҳисса қўшмоқдалар.

5 октябрь куни Москвада бўлиб ўтган халқ контролёрларининг Бутуниттифоқ кенгаши назоратчилар фаолиятини янада такомиллаштиришга бағишланди. Кенгаш қатнашчилари халқ контролининг КПСС Марказий Комитети 1984 йил февраль ва апрель Пленумларининг ишлаб чиқаришда ва хизмат кўрсатиш соҳасида давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, уюшқоқлик ҳамда тартибни кучайтириш тўғрисидаги қарорларидан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама қилдилар.

Йиғилиш аҳли **К. У. Черненко, Г. А. Алиев, В. И. Воротников, М. С. Горбачев, В. В. Гришин, А. А. Громико, М. С. Соломенцев, Н. А. Тихонов, П. Н. Демичев, В. И. Долгих, В. М. Чебриков, М. В. Зимянин, И. В. Капитонов, Е. К. Лигачев, Н. И. Рижков** ўртоқларни гулдурос, давомли қарсаклар билан ўринларидан туриб кутиб олди.

СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети Раисларининг ўринбосарлари, КПСС Марказий Комитети бўлимининг мудирлари, бир қанча министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари ҳам президиумдан жой оладилар.

Кенгаш қатнашчилари ўртоқ К. У. Черненко бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросини якдиллик билан фахрий президиумга сайлайдилар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **К. У. Черненко**га сўз берилади. Ҳозир бўлган кишилар Константин Устиновични гулдурос, давомли қарсаклар билан табриклайдилар.

Ўртоқ К. У. Черненконинг нутқи зўр эътибор бериб тингланди ва бир неча марта давомли қарсаклар билан бўлиниб турди.

Сўнгра СССР халқ контроли комитетининг раиси **А. М. Школьников** доклад қилди.

Халқ контролёрларининг Бутуниттифоқ кенгаши, деди у, мамлакатда социалистик контролни ривожлантиришда шонли босқич бўлиб қолади. Коммунистик партия билан Совет давлати раҳбарларининг иштирок этаётганликлари, Константин Устинович Черненко нутқ сўзлаганлиги бу кенгашга алоҳида аҳамият бахш этмоқда. Константин Устинович Черненконинг ёрқин, илҳомбахш нутқи мамлакатдаги барча халқ контролёрлари учун узоқ истиқболга мўлжалланган конкрет иш программасидир. Партия, КПСС Марказий Комитети контрол воситасида оммани давлат ва жамият ишларини бошқаришда актив иштирок этишга жалб этиш тўғрисидаги Ленин ғояларини қатъият ва изчиллик билан амалга ошириб, бу ғояларни ривожланган социализм босқичида ижодий ривожлантирмоқдалар ва конкретлаштирмоқдалар.

Докладчи бугунги кун талаблари асосида халқ контроли органлари олдида катта, шу билан бирга сифат жиҳатидан янги вазифалар ҳам турганлигини таъкидлаб ўтди. Биз партия билан давлат директивалари бажарилиши устидан контроллик қилиш воситаси билан экономика ва социал турмушнинг барча соҳаларига тобора кўпроқ таъсир ўтказишимиз, камчиликлар ҳамда бузилишларнинг олдини олиш ва уларни бартараф этишда ўз ролимизни яхшироқ бажариш учун хўжалик юритишнинг натижаларини чуқурроқ кўриб идрок этишимиз шарт.

Нотиқ назоратчиларнинг ишини таърифлаб, давлат ва меҳнат интизомини мустаҳкамлаш учун курашда умуман халқ контролининг активлиги кучайганлигини қайд этиб ўтди. Комитетлар билан группалар план ҳамда топшириқлар бажарилиши, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топиш, тежамкорлик режимига риоя этиш устидан контролликни кучайтирдилар. Кейинги йилларда ҳар икки текширишнинг бири мана шу масалалар юзасидан ўтказилди. Ана шу текширишларнинг натижаларига кўра қабул қилинган чора-тадбирлар кўп ҳолларда камчиликларни бартараф этишга, ишдаги узилишларнинг олдини олишга, ижрочилик интизомини мустаҳкамлашга ёрдам берди.

Докладчи ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини ўстириш резервларини аниқлаш соҳасида халқ контроли органларининг вазифалари тўғрисида батафсил гапирди. Аввало гап ҳамма жойда, ҳар бир корхона, колхоз, ташкилотда, ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатишнинг барча участкаларида, хуллас ҳар бир иш жойида иш вақтининг унумсиз зое кетишига барҳам бериш тўғрисида бормоқда. Биронта ҳам интизомсизлик, тартибсизлик ҳоллари, иш вақтининг ҳар қандай асоссиз зое кетиши назоратчиларнинг ўткир нигоҳидан четда қолмаслиги керак.

Социалистик мулкнинг сақланишини таъминлаш, халқ бойлигини талон-торож қилиш ҳолларини ва бошқа суиистеъмолчиликларни тагтомири билан тугатиш учун курашни кучайтириш тўғрисидаги масалани ҳам тежамкорлик режимини кучайтириш зарурлиги билан бевосита боғлиқ ҳолда кўриб чиқиш керак. Халқ контроли давлат ва жамоат мулкига ҳар қандай тажовузларга актив қарши туриши лозим.

Партия мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантиришда қишлоқ хўжалиги, транспорт ва хизмат кўрсатиш соҳаси каби тармоқларни тезроқ юксалтиришга алоҳида аҳамият бермоқда. А. М. Школьников Озиқ-овқат программасига мувофиқ қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ривожлантиришга ажратилаётган ғоят катта ресурслардан самарали фойдаланиш планлари муносабати билан халқ контролёрларининг вазифалари тўғрисида гапириб, шуни қайд этдики, қишлоқ хўжалиги учун ажратилаётган пул маблағларидан, машина-механизмлар, минерал ўғит ва бошқа ресурслардан самарали фойдаланиш, етиштирилган ҳосилни сақлаб қолиш йўлидаги курашда назоратчиларнинг яна ҳам активроқ ёрдами зарур. Чорвачиликда янада таъсирчан контролликни таъминлаш талаб этилади.

(Давоми иккинчи бетда).

ХАЛҚ КОНТРОЛЁРИНИНГ ЮКСАК ГРАЖДАНЛИК БУРЧИ

Ўртоқ К. У. ЧЕРНЕНКО нутқи

Азиз ўртоқлар!

Сизлар ғоят муҳим масалаларни — халқ контролини янада активлаштириш, унинг самарадорлигини ошириш масалаларини муҳокама қилиш учун тўпландингиз. КПСС Марказий Комитети ўз вақтида тўпландингиз, деб ҳисоблайди. Бунинг боиси шундаки, биз жамиятимизни бошқариш системасини ташкил этган барча бўғинларнинг иш сифатига нисбатан ҳаёт янги катта талабларни қатъий қилиб қўяётган даврга қадам қўйдик. Халқ контроли бу системанинг таркибий ва менингча, бирдан бир қисмидир. Бутун фаолиятимизни ҳозирги кунда олдимизда турган катта вазифалар даражасига кўтаришдан иборат замон амри тамомила сизларга ҳам тааллуқлидир.

Биз қудратли моддий ва маънавий потенциалга таяниб, куч-ғайратимизни саноат, қишлоқ хўжалиги, транспорт ва қурилишнинг ҳамма соҳаларини бутун чоралар билан ривожлантиришга, ишлаб чиқаришни жадал интенсивлашга, совет фани ва техникасини, маориф ва соғлиқни сақлаш ишларини, халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини янада юксалтиришни таъминлашга қаратмоқдамиз. Ҳозирги мураккаб, кескин халқаро вазият бизни мамлакатнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга, Қуролли кучларимизнинг жанговар тайёргарлигини оширишга мажбур этади.

Биз муайян маънода олганда, бурилиш характерига эга бўладиган марраларга жуда яқинлашиб қолдик. Бунда гап тараққиётимизнинг бутун бориши билан, КПСС XXVI съездининг, Марказий Комитет кейинги Пленумларининг қарорлари асосида партия билан халқнинг буюк ижодий иши кенг авж олдирилганлиги билан тайёрланган сифат силжишлари тўғрисида боряпти.

Бундай силжишлар етилди, ишлаб чиқарувчи кучларни ривожлантириш, фан-техника тараққиёти асосида уларни ўзгартириш учун зарур бўлиб қолди. Экономикани бошқариш системасида, уни планлаштиришда бундай силжишларсиз иш кўриб бўлмайди. Хўжалик механизмимизни тубдан яхшилаш керак. Халқ фаровонлиги сифат жиҳатидан янги босқичга кўтарилиши лозим. Совет кишиларининг — ҳаммамизнинг ва ҳар биримизнинг онгли, манфаатдор, ташаббускор меҳнатимизсиз буларнинг ҳаммасини тасаввур этиб бўлмайди, албатта. Бинобарин, бунда ҳам силжиш бўлиши зарур; омманинг меҳнатдаги ва ижтимоий активлиги шу вақтгача бўлганидек, шунчаки ўсибгина қолмай, балки том маъноси билан ортиб бориши керак.

Ўртоқлар, буларнинг ҳаммаси социализм жараёнининг асосий қисмини ташкил этади. Биз бу жараённи мамлакатимизда барпо этилган социализмни такомиллаштириш, деб атаймиз. Ҳозирги вақтда партиянинг, унинг Марказий Комитетининг эътибори, фикр-зикри шу муносабат билан ўртага қўйилаётган проблемаларга қаратилди. Бу — КПССнинг XXVII съезди олдидан тайёргарлик, партия программасининг янги таҳрири устида ишлашга ва бинобарин навбатдаги беш йиллик ҳамда иқтисодий ва социал ривожланишнинг узоқроқ муддатларга мўлжалланган планлари устида ишлашга йўл кўрсатувчи асосий масаладир.

Биз катта қарорлар қабул қилишимиз, улкан планларни тасдиқлашимиз керак. Бинобарин, уларни бажариш гарантиялари тўғрисида олдиндан ўйлаб кўришимиз керак. Ленинча уюштирилган халқ контроли эса ана шу гарантиялар орасида катта ўрин олади. Дангал айтишимиз керакки, мамлакатимизнинг бундан буёнги тараққиётида жуда ва жуда кўп нарса халқ контролининг ишига боғлиқ бўлади. Ўтмишдаги бутун тажрибамиз ҳам, илмий социализм назарияси ҳам шундай хулоса чиқаришни талаб қилади.

В. И. Ленин таъсирчан контролни йўлга қўйишга, ишчиларни меҳнаткашларни оммавий равишда бу ишга жалб этишга жуда катта аҳамият берганлигини ҳаммамиз яхши биламиз. У бунга партия, Советлар, касаба союзлари сиёсий ва ташкилотчилик фаолиятининг шунчаки кўп участкаларидан бири деб қарамади. Лениннинг бу масаладаги фикри кенгайди ва чуқурлашаверди. Бу фикр халқ контролини социалистик тузумнинг моҳияти билан, унинг демократик характери билан чамбарчас боғлади.

Мамлакатимизда социализмнинг қарор топиш ва ривожланиш тарихига бир назар солайлик. Бу йўлнинг энг масъулиятли ҳар бир босқичида контрол проблемаси доим энг муҳим ишлар қаторида қўйилганлигини сезиш қийин эмас. Октябрь арафасида Лениннинг ишчи контроли ғояси революцион пролетариатнинг сафарбар қилувчи шиорлари қаторидан жой олди. Ёш Совет ҳокимияти Гражданлар уруши ва хўжалик вайронгарчилиги шароитида янги жамият қуришга киришиб, Лениннинг қуйидаги аниқ кўрсатмалари билан қуролланган ҳолда комил ишонч билан олға борди: «...Ҳисобга олиш ва контрол қилиш — **асосий иқтисодий вазифадир**». Янги иқтисодий сиёсат йилларида, экономикада «ким-кимни енгади» деган масала ҳал этилган чоғда партиянинг синфий, чинакам халқ контроли тўғрисидаги ғамхўрлиги яна биринчи ўринга қўйилди. Ленин худди ўша вақтда мустаҳкамланиб бораётган социалистик жамиятнинг энг муҳим эҳтиёж-талабларини ифода этиб, программ аҳамиятга эга бўлган «Ишчи-деҳқон назоратини қандай қайта ташкил қилиш керак» деган асари билан майдонга чиқади. Контрол органларимиз, давлат ва жамоат муассасаларимизнинг ленинча ғояларга асосланган фаолияти ўн йиллар ўта борган сари социалистик бунёдкорлик ишига салмоқли ҳисса қўшаверади.

Моҳиятига кўра, стихияли эмас, балки планли, уюшган негизга таянган жамият, — бундай жамият ўз олдига қўйилган мақсадлар амалда қандай бажарилаётганлигини мунтазам текширмай туриб, узоқ яшай олмаслиги ҳар бир кишига аёндир. Биз социалистик қурилишда жуда илгари силжидик. Мамлакат ривожланган социализм босқичига кирди. Биз бунга эришувимизда халқ контроли сезиларли ва яна такрор айтаманки, ўзига хос беқиёс роль ўйнади.

Айнан ҳозирги шароитда, айни ривожланган социализм босқичида халқ контролининг ҳуқуқи ва имкониятлари анча кенгайиб бораётганлиги мутлақо қонунийдир. Унинг масъулияти ҳам ошмоқда, албатта. Бу нарса СССР Конституциясида, шу Конституция асосида халқ контроли ҳақида қабул қилинган қонунда равшан ифодалаб берилган. Энг муҳими шуки, бу нарса сезилиб турибди ва бизнинг кундалик давлатни бошқариш, хўжалик, жамоат практикамизга баракали таъсир қилмоқда.

Ўртоқлар, халқ контролерларининг ўн миллионли отрядини бир тасаввур қилиб кўринг. Ўн миллион — кўпми ёки озми? — Бу — жуда катта рақам, албатта. Бу рақам сизнинг ишингиз кенг миқёс касб этганлигидан ва бу ишда қатнашиш чинакам оммавий тус олганидан дарак беради. Бу — жуда соз.

(Давоми иккинчи бетда).

ЎЗБЕКИСТОН МЕҲМОНИ

БМТга кўмаклашувчи уюшмалар жаҳон федерациясининг президенти Николь Дэвидсон Ўзбекистон ҳаёти билан танишмоқда. 5 октябрь куни меҳмон Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида қабул қилинди. У Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқалар Ўзбекистон жамиятида, В. И. Ленин номидаги Тошкент давлат университетида бўлди, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Ҳ. С. Сулаймонов номидаги қўлёзмалар институтини бориб кўрди, Тошкентнинг диққатга сазовор жойларини томоша қилди. Николь Дэвидсон Самарқандга ҳам боради. (ЎзТАГ).

ХАЛҚ КОНТРОЛЁРИНИНГ ЮКСАК ГРАЖДАНЛИК БУРЧИ

(Боши биринчи бетда).

Бироқ келинглар, эришилган натижаларнигина эътиборга олмай, бошқа жиҳатларга ҳам назар ташлайлик. Келинглар, ҳозирги аҳволни социализм илмий назариясининг олий талабларига таққослаб кўрайлик. Ленин социалистик жамиятда контрол қилиш иши чинакам умумхалқ иши бўлиб қолиши керак, деб таълим берган эди. У Совет ҳокимиятининг илк палласида келажакка назар ташлаб, «Контрол аввал ишчи ташкилотлари томонидан, кейинчалик **ёппасига** ҳамма аҳоли томонидан амалга оширилиши керак», деб ёзган эди. Бунда у «ёппасига» сўзининг остига чизиб қўйган эди. Ҳозир ҳам партия масалани худди ленинчасига қўймоқда. Айни худди шу мақсадга интилиш керак. Ҳар бир — диққат қилинг, — ҳар бир совет кишиси ўзини халқ контролёри деб билиши, у мана шу юксак гражданлик вазифасига мувофиқ равишда ўйлаши ва иш кўриши лозим.

Сизлар менинг фикримни тўғри тушунасизлар, деб ўйлайман. Бу ўринда гап халқ контролининг минглаб комитетларидаги штатларни кенгайтириш билан шуғулланиш ҳақида асло бораётгани йўқ. Сизларнинг айниқса район, шаҳар бўғинингизда штатли ходимлар кўп эмаслигини яхши биламиз. Бу ўриндаги муҳим нарса рақамлар эмас. Муҳими — ишнинг моҳиятидир. Моҳият эса шундан иборатки, халқ контролини ривожлантириш социалистик демократияни чуқурлаштиришнинг зарур йўналишларидан биридир.

Бизнинг демократиямиз ҳар бир кишига ўзининг мамлакат хўжайини эканини актив кўрсатиш ҳуқуқини беради ва унинг зиммасига шундай вазифани юклайди. Контрол қилишда қатнашиш шу ҳуқуқдан фойдаланишни ҳам, бу вазифани англашни ҳам яхшилаб ўргатишини сизлар ўз тажрибангиздан биласизлар. Партия сизларнинг ишингизга янги-янги миллионлаб меҳнаткашларни жалб этиш заруратига мана шу энг асосий, таъбир жоиз бўлса, стратегик нуқтаи назардан қарайди. Мана шу меҳнаткашлар бевосита лавозими жиҳатидан бўлмаса ҳам, ўз ижтимоий фаолиятининг руҳи ва мазмуни жиҳатидан, аввалига лоақал ўз меҳнат коллективларида ҳақиқий талабчан халқ контролёрлари бўлиб қолсинлар. Улар — Ленин сўзлари билан айтганда, — «энг оддий ишлардан бошлаб... аста-секин давлат ишларида муҳимроқ ролларни бажаришга» ўтаверсинлар.

Реаллик — демократиямизнинг бебаҳо фазилатидир. Партия уни айни реал тарзда ривожлантириш ва чуқурлаштиришга жуда катта аҳамият бермоқда. Бу масалани Марказий Комитетнинг 1984 йил апрель Пленуми нақадар жиддий тарзда қўйгани сизларга яхши маълум. Бу масалани ҳал этиш бевосита Советларнинг ишини кучайтиришга қаратилган. Бу соҳадаги вазифа шундан иборатки, давлат ҳокимиятининг мана шу оммавий органлари ўзларининг ҳамма конституцион ваколатларидан амалда фойдаланишни ўрганиб олсинлар. Партия шу вазифани касаба союзлари, комсомол, меҳнат коллективлари учун, худди шунингдек халқ контроли учун ҳам актуал деб ҳисоблайди. Умуман гап халқнинг социалистик ўз-ўзини бошқариши бунёдкорлик кучини кенг жабҳа бўйлаб авж олдириш тўғрисида бормоқда. Жамиятимизнинг сиёсий системасини такомиллаштиришнинг моҳияти ҳам мана шундан иборат. Бу — сиёсий системани социализм идеалига яқинлаштиришнинг ўзгинасидир.

Умуман, ўртоқлар, бизда социализмнинг олий нормаларини назарда тутиб иш кўриш одат бўлиб қолиши керак. Эришилган натижаларни баҳолашда шу олий нормаларни асло унутиб бўлмайди. Бугунги практикани ҳам, келгуси режаларни ҳам шу олий нормаларга таққослаш лозим. Сизларнинг фаолиятингиз учун эса буни энг биринчи вазифа деса бўлади. Зеро, пировард натижада, халқ контроли социализмнинг табиатига зид бўлган, унинг принципларига тўғри келмайдиган ҳамма камчиликларни аниқлаш ва тугатишга ёрдам бериш учун яшайди.

Масалан, социализмнинг биз учун муқаддас бўлган: ҳар кимдан — қобилиятига яраша, ҳар кимга — меҳнатига қараб, деган принципини олиб кўрайлик. Бу — айни бизнинг ишчилар синфимиз, халқимиз тарихда биринчи бўлиб орзудан шонли ҳақиқатга айлантирган социал адолат негизларининг негизидир. Бироқ бу ғалабанинг бутун улуғлигини англаган ҳолда, уни ҳам эҳтиёт қилиб асраш, ҳам ривожлантириш кераклигини унутмаслик лозим. Бизнинг бой тажрибамиз «меҳнатга қараб» принципига риоя этилиши ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилиш кераклигини кўрсатиб турибди. Акс ҳолда бу принципни бузиш ҳолларига дуч келиниши мумкин. Бу эса экономикамизга катта зиён етказади. Бу бузишларнинг айримлари совет кишиларини жуда қаттиқ ғазаблантиради, бизнинг адолат тўғрисидаги тушунчамизга асло тўғри келмайди.

Хўш; булар қандай ҳодисалар? Бу ҳодисалар бизда кўпинча «текисчиликка мойиллик», «даромаддан ортиқ буромад» деган иборалар билан ифода этилади. Назаримда, бу — юмшоқ сўзлар. Бу сўзлар замирида яшириниб ётган моҳиятга назар ташланса, булар ҳаддан ташқари мулойим сўзлардир.

Текисчиликка мойиллик — дангаса, бракчига саховатпешалик қилишга ва айни вақтда яхши, диёнатли ходимни хафа қилиш, камситишга мойилликдир. Ҳали кўпинча, айтайлик, ишлаб чиқариш илғорларига ҳам, қолоққа ҳам бир хил миқдорда мукофот ёзилаётганлигини биласизлар. Афсуски, кўп кишилар буни кўриб кўрмасликка олмоқдалар. Айрим ҳолларда халқ контроли ҳам, чамаси, буларни майда ва жузъий нарсалар жумласига қўшиб, бундай фактларга бепарволик билан қарамоқда. Аслида эса бу — социализмнинг энг муҳим принципидан қўпол равишда чекинишдир.

Бизда бутун кучини сарфлаб меҳнат қилаётган киши ҳамиша ва ҳамма ерда иш ҳақида ҳам, уй-жой, йўлланма тақсимланишида, бошқа социал неъматлар берилишида ҳам сезиларли имтиёзлар билан таъминланиши керак. Илгари ҳам гапириб ўтишимизга тўғри келган фикрни такрорлаяпман. Аммо, сизларнинг ҳузурингизда атайин такрорлаяпман, чунки халқ контролининг вазифаси — социалистик тақсимот принципининг мажбурий нормаларига амалда қандай риоя этилаётганлигига доимо кўз-қулоқ бўлиб туришдан иборат. Лениннинг сўзлари билан айтганда, истеъмол меъёри меҳнат меъёри билан қандай конкрет боғланаётганини текшириб туриш керак.

Энди «даромаддан ортиқ буромад» деган машъум иборага ўтайлик. Агар бу ҳолатни ўз номи билан атайдиган бўлсак, ахлоқсизликгина бўлиб қолмай, баъзан жиноятдан иборат бўлган текинхўрлик ҳодисалари ҳақида гапирмоқчиман. Дардини яширсанг, иситмаси ошкор қилади, деганларидек, ҳозирча шу ҳодисаларни тугатишга муваффақ бўлинмади. Бошқаларнинг ҳисобига, жамият ҳисобига ҳузур-ҳаловатда яшашга интиладиган ва шундай яшаб келаётган кишилар ҳали ҳам учраб туради. Бундай ҳодиса социалистик жамиятимизнинг биронбир нормасига ҳам мос келмаслиги равшан.

Кейинги йилларда биз, иборали қилиб айтганда, уйимизда тартиб ўрнатишга қаттиқ киришдик. Порахўрлик ва чайқовчиликка, социалистик мулкни талон-торож қилиш ва ўғирлашга, лавозимни суиистеъмол қилишга чек қўйишдан иборат аниқ вазифа белгилаб берилди. Биз қонунчиликни мустаҳкамлаш учун, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органларимизнинг ишини яхшилаш учун, раҳбар ходимларнинг масъулиятини ошириш учун, умумий уюшқоқлик ва интизом учун курашни кескин кучайтирдик. Бу соҳада партия билан давлатнинг марказий органлари бир қанча амалий чораларни кўрдилар. Айрим жойларда, масалан, Краснодар ўлкаси, Ўзбекистон, Ростов областининг бир қанча ходимларига нисбатан бўлганидек анча кескин чоралар кўрилди.

Бу йўлни халқимиз маъқулламоқда, қўллаб-қувватламоқда. **(Қарсаклар).** Бироқ бу йўлни умуман эмас. тантанали ваъдалар билан эмас, балки конкрет ҳаракатлар билан, доимо, мунтазам равишда қўллаб-қувватлаш кераклигини ҳамма ҳам астойдил англаб олдимикан, — деган савол туғилади. Халқ контролининг раҳбарлари ва активлари бўлган сиз ўртоқларга ҳам шу савол берилади. Бу савол сизларга айниқса тааллуқлидир. Чунки халқ ўзининг қадр-қимматини ва виждонини таҳқирлайдиган ҳодисаларга дуч келганида ўз контролёрларимиз, яъни айни **халқ** контролёрлари қаёққа қарамоқдалар, деб тўла асос билан ажабланади. Халқ депутатлари Советларига, ҳуқуқни ҳимоя қилувчи органларга, бошқа давлат ва жамоат ташкилотларига нисбатан ҳам мана шундай талаб қўйилади, албатта. Аммо бу нарса сизларнинг зиммангизга тушадиган масъулиятни сира камайтирмайди. Сизларнинг бевосита бурчингиз — камчиликларга ва тартибсизликларга қарши амалий иш билан эмас, балки фақат оғиздагина курашилаётган жойларда ўзларингизнинг катта ҳуқуқларингизни қатъият билан ишга солишдан иборат.

Уртоқлар, кўп йиллар мобайнида алкоголни суиистеъмол қилишга қарши амалга оширилаётган чораларнинг унчалик натижадор эмаслиги жиддий ташвиш туғдирмоқда. Спиртли ичимликка ружу қилиш одамларнинг соғлиғини ҳароб этади, хонадонга кулфат келтиради. Ишлаб чиқаришга ҳам ичкиликбозлик бир талай зарар етказади. Умуман турмуш тарзимизга доғ туширади. Чамаси жамиятни бу балойи азимдан халос қилиш мақсадида янада сабот билан ва янада пухта ўйлаб ҳаракат қилиш пайти келди. Халқ контроли ҳам ичкиликбозликка қарши кураш самарали бўлиши учун, бу кураш расмий «тадбирлар»дангина иборат бўлиб қолмаслиги учун ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишига аминман.

Контрол қилиш — аввало одамлар билан жонли иш олиб бориш, демакдир. Бу ўринда қатъият, талабчанлик ва айни вақтда хайрихоҳлик билан моҳирона ёндашиш жуда муҳимлигини тажриба кўрсатиб турибди. Барчага баравар ишончсизлик ва шубҳа-гумон билан қараш халқ контроли вакилларига ёт хусусиятдир.

Контрол қилиш иши турмушимиздаги катта ва кичик қусурларни аниқлаш ва айбдорларнинг жазосиз қолишига йўл қўймаслик билангина чекланиши мумкин эмас. Ленин контролнинг вазифаси «фақатгина «тутишдан», «фош қилишдан» иборат эмас... ва ҳаттоки асосан бундан иборат эмас, — балки тузата билишдан иборатдир», «зарур бўлган амалий ўзгартишларни ўз вақтида ўтказиш, бу ўзгартишларни амалга ошириш керак», деб таъкидлагани ҳаммамизнинг ёдимизда.

Энг муҳими, нуқсонларни ўз вақтида пайқаб олишдан, бу нуқсонларнинг катта камчиликларга айланиб кетиши олдини олишдан иборат. Нуқсонларнинг, суиистеъмол қилишнинг сабабларини жуда синчиклаб ўрганишга асосий эътиборни қаратиш керак. Ўрганиб бўлинганидан кейин шу асосда салбий ҳодисаларнинг олдини ола биладиган тадбирлар кўрилишига коллектив бўлиб интилиш лозим. Ҳар қандай текширишни албатта охиригача олиб бориш, аҳвол ўзгармагунча чекинмаслик керак. Демак, халқ контролининг ишида текшириш, камчиликларнинг олдини олиш ва тузатиш бир бутун қилиб бирлаштирилиши лозим.

Ўртоқлар, фаолиятингизнинг кўпчилик бўлмаганда ҳам анчагина қисми экономика проблемалари билан, унинг самарадорлигини ошириш ишлари билан боғланган ва бу табиий бир ҳолдир. Биз учун экономика соҳаси — энг муҳим соҳадир.

Ҳозир бу соҳада шу беш йилликни муносиб равишда туғаллаш биринчи даражали вазифадир. Биз ўтмишдаги кўпгина нуқсонларни бартараф этишга эришдик. Бироқ, план топшириқларини, қабул қилган социалистик мажбуриятларни уддалаш учун ҳали жуда зўр бериб куч-ғайрат сарфлаш зарур. Биз мавжуд резервлардан имкони борича кўпроқ фойдаланишга кўмаклашиши лозим бўлган халқ контролининг мана шундай куч-ғайрат сарфлашидан умидвормиз. Бу резервлар эса аввало меҳнатни ташкил этишни янада яхшилаш, интизомни, иқтисодий тежашни мустаҳкамлаш замирида яшириниб ётибди.

Бизнинг ишдаги пухталик ва уюшқоқлик учун авж олдирган курашимиз дуруст самаралар берди. Корхоналар шартномавий мажбуриятларга яхшироқ риоя қиладиган бўлиб қолдилар. Бекор туриш, ишга кечикиб келиш, прогул қилиш ҳоллари анча қисқарди. Ишлаб чиқариш эса бундан дарҳол сезиларли манфаат кўрди. Шундай бўлса ҳам етказиб бериладиган маҳсулотнинг бир қисми кечикиб юборилмоқда, иш вақтининг бир қисми зое ўтмоқда. Мана шу иккала сабабга кўра ўтган йили ҳам, бу йил ҳам неча миллиард сўмлик саноат маҳсулоти камроқ ишлаб чиқарилди.

Капитал қурилишда ҳали ҳам уюшқоқлик етишмаяпти. Кўпинча қурилиш ишлари сифат жиҳатидан паст даражада олиб борилмоқда, уларни бажариш муддатлари барбод бўлмоқда. Бу нарса бизнинг ишлаб чиқариш планларимизга ҳам, меҳнаткашларнинг шахсий манфаатларига ҳам зарба урмоқда. Гоҳ у, гоҳ бу ердаги қурилишларда содир бўлаётган узилишлар ва кемтиклар уй-жой, мактаб бинолари, болалар боғчалари, яслилар етишмаслигини баттар кучайтирмоқда. Ўзларингизга маълумки, яқинда Марказий Комитетнинг Сиёсий бюроси капитал қурилишдаги ишларнинг аҳволини тузатиб олиш мақсадида бир қанча тадбирларни белгилади. Шу тадбирлар беками-кўст бажарилиши лозим. Бу соҳада ҳам биз халқ контролининг актив кўмагига умид қиламиз.

Хом ашё, материаллар, энергияни исроф қилиш, тежамаслик — хўжалик ишларидаги тартибсизлик кўринишларидан биридир. Завод ҳовлиларида ётавериб занглаб кетган жуда қимматли машина-ускуналарни кўрганингизда ҳар бирингиз чин кўнгилдан ачинишингизга аминман. Ўз вақтида далаларга ташилмаган тоғ-тоғ ўғитлар-чи? Беҳисоб газ ёндириб юборилаётган ва кишини ачинтирадиган машҳур машъаллар-чи? Бундай хўжасизликка халқ контроли актив аралашиши кераклиги равшан.

Тежаш учун курашда ижобий тажрибамиз бор. Лоақал шундай мисолларни айтиб ўтаман. Ўтган уч йил ичида иқтисод қилинган ёқилғи ва энергия шу маҳсулотларни ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг тенг ярмини ташкил қилди. Иқтисод қилинган қора металлар эса шу металларни ишлаб чиқаришни кўпайтиришнинг бутун ҳажмидан ошиб кетди. Бу ютуқларга халқ контроли салмоқли ҳисса қўшди. Бас, шундай экан, ўртоқлар, келинглар, бу ютуқларни бутун чоралар билан кўпайтираверайлик.

Тежамкорлик бутун иқтисодий турмушимизнинг қатъий қонуни бўлиб қолиши керак. Аммо бугун бу қонунга қишлоқ хўжалигида қатъий риоя этилишини таъминлаш нақадар муҳимлигига эътиборингизни алоҳида қаратиб ўтмоқчиман. Ҳосил қийинчилик билан етиштирилади, бинобарин, уни йиғиштириб олиш, ташиш, асрашда озгина бўлса-да, нобудгарчиликка йўл қўядиган кишини ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди. Мана, ҳозир ҳам йиғиштириб олинган ҳосилни сақлаб қолиш тўғрисида астойдил ғамхўрлик қилиш лозим. Чорвачиликда эришилган натижаларни бой бермаслик тўғрисида ҳам ўйлаш керак. Кўпайиб бораётган чорванинг қишлови яхши уюштирилишини таъминлаш учун ҳамма чоралар кўрилиши лозим. Бу соҳада халқ контроли кўп ёрдам бериши, кўп иш қилиши мумкин.

Мамлакатимизда маиший хизмат, чакана савдо, пассажир ташиш ҳажми тез ошиб бормоқда, ўртоқлар, меҳнаткашлар эса бу соҳалардаги ишнинг йўлга қўйилиши хусусида ҳақли равишда кўпгина эътирозлар билдиришмоқда. Аҳолига хизмат қилиш соҳасидаги ишда мажбурий тартиб ва нормаларни қўпол равишда бузиш ҳоллари мана шундай эътирозларга ҳаммадан ҳам кўпроқ сабаб бўлмоқда. Инсонга қулайлик яратиб бериши лозим бўлган айрим корхона ва муассасалар одамни чинакам сарсон-саргардонликка дучор қилмоқдалар, кўпдан-кўп қимматли вақтни зое ўтказишга ва асабни бузишга мажбур қилмоқдалар. Ҳаётимизга ғашлик соладиган бундай тартибсизликларга халқ контроли бепарво қарай олмайди. Модомики, бу тартибсизликлар барҳам топмаётган экан, афтидан, бу борада қатъийроқ ҳаракат қилиш керакка ўхшайди.

Қандай шароитда интизом ҳақиқатан ҳам мустаҳкам, иш эса уюшқоқ бўлишини барвақт билиш учун ҳозир тажрибамиз етарлидир. Тарбиявий тадбирлар билан бирга меҳнат, ишлаб чиқариш пухта ташкил этилган жойларда ландовурликка, хўжасизликка бутунлай чек қўйишга муваффақ бўлинмоқда. Масалан, хўжалик ҳисобидаги илғор бригадаларни олиб кўринг. Бу ердагилар прогул нималигини билишмайди, бу ердагилар халқ пулини тийинма-тийин ҳисоблашни билишади. Бу ерда ишга омилкорлик билан қараш, ўзаро ёрдам ва талабчанлик, ўзаро контроллик бир бутун қилиб бирлаштирилган. Бу ерда ҳамма — хўжайину, ҳамма — контролёр деса бўлади.

Бундай бригадаларнинг ташкил этилиши — халқ хўжалигини жадал интенсивлаш учун зарур бўлган иқтисодий шарт-шароитларни яратиш соҳасида қунт билан қилинаётган катта ишнинг бир қисмидир. Бу иш ҳозир кўп соҳаларни, шу жумладан бир қанча тармоқларда ўтказилаётган кенг миқёсдаги иқтисодий экспериментни ўз ичига олади. Маълумки, шу эксперимент давомида ҳуқуқ ва масъулиятни марказий бошқарув органлари билан ишлаб чиқариш корхоналари ўртасида тўғри тақсимлаш имконини берадиган янги хўжалик механизми элементлари амалда пухталаштирилмоқда. Планлаштиришни ва бошқарув структурасини жиддий равишда яхшилаш, ҳар бир ходимнинг шахсий манфаатдорлиги ва ўз меҳнати учун масъулияти қудратли омилларини ҳаракатга келтириш ҳақида гап бормоқда.

Партия бу катта ишга зўр аҳамият бермоқда. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш ва унинг самарадорлигини ошириш масалалари билан шуғулланувчи комиссияси тузилган ҳамда ишлаб турибди. Хўжалик механизмини қайта қуриш юзасидан батафсил, пухта ўйланган таклифларни ишлаб чиқиш жуда муҳим иш эканини яхши тушунасизлар.

Ўртоқлар! Ўз тажрибангиздан биласизларки, халқ контроли партия комитетларининг, Совет ҳокимияти органларининг бутун зарур мададидан баҳраманд бўлган тақдирда унинг таъсири ва обрўси кўп ҳисса ортади. Партия билан давлат халқ контролини умумпартиявий, умумдавлат ишимизнинг жуда муҳим участкаси деб, унга кун сайин ёрдам беришни эса ўзларининг масъулиятли вазифаларидан бири деб биладилар. Боз устига бошқарув мактаби, совет кишиларини актив гражданлик позициясида туриш руҳида тарбиялаш мактаби бўлмиш халқ контролининг роли ҳам шу тариқа ортиб бораверади.

Партия ўзининг барча комитетларидан, коммунист раҳбарлардан халқ контролёрларига жуда эътибор билан, жуда ҳурмат билан муносабатда бўлишни қаттиқ талаб қилаётганлигининг сабаби ҳам мана шу. Ленинча иш услубини эгаллашда, катта ва кичик ҳар қандай ишда коллективга, теварак-атрофдагиларнинг билими ва тажрибасига таянишда, одамларнинг кайфиятини ва талаб-эҳтиёжларини ҳисобга олишда уларга меҳрибонлик билан ёрдам бериш лозим. Ҳар бир халқ контролёри юксак сиёсий ва профессионал маданият намунаси, ҳалоллик, принципиаллик, пок виждонийлик тимсоли бўлиши керак. Халқ контролёри халқ номидангина эмас, халқ манфаатлари, ҳар бир меҳнаткаш манфаатлари йўлида ҳаракат қилади. Шу сабабли унинг фикрлари, хулосалари, унинг ҳар бир қадами бенуқсон бўлиши керак. Ишчанлик нуқтаи назаридан ҳам, адолат нуқтаи назаридан ҳам бенуқсон бўлиши лозим. Социалистик қонунчилигимиз нуқтаи назаридан ҳам бенуқсон бўлиши кераклиги ўз-ўзидан равшан.

Халқ контроли ходимлари, унинг назоратчилари ишни ҳамиша охирига етказишлари, Ленин таълим бергандек, ҳақиқий ижрони текширишни диққат марказига қўйишлари лозимлиги ҳақида гапириб ўтдим. Айни шу ишда уларга партия комитетлари, халқ депутатлари Советлари кўпроқ ёрдам беришлари лозим. Халқ контролининг сигналлари ва таклифлари асосида аввало ишчанлик билан, оператив чора кўрилиши керак.

Халқ контроли партия контроли органлари билан, халқ депутатлари Советларининг комиссиялари, жамоат контроли активлари билан мустаҳкам биргаликда ҳаракат қилган тақдирда унинг самарадорлиги сезиларли равишда ортиши шубҳасиз.

Баъзан реал контроллик ўрнига қоғозбозлик орқали контроллик қилинаётганлиги сир эмас. Шундай ҳам бўладики, корхона ва муассасалардан ҳаддан ташқари кўп маълумотлар, ҳисоботлар, ёзма тушунтириш хатлари талаб қилинади. Одатда, шу яроқсиз усул ёрдамида ишлари текширилмоқчи бўлган кишиларнинг ўзлари шу қоғозларни тузадилар. Натижада расмий қуруқ хатлар, баъзан эса, Ф. Э. Дзержинскийнинг ибораси билан айтганда, «усталик билан тўқилган ёлғон» юзага келади. Бундай бюрократларча нотўғри усулга қарши қатъиян курашиш керак.

Эҳтимол, турли-туман текширишларни мувофиқлаштириб олиб боришда ҳам халқ контролига ёрдам бериш жоиздир. Ҳозирча шу ишда кўпгина уюшқоқсизлик, тартибсизлик мавжуд. Шундай ҳам бўладики, бир комиссия завод эшигидан чиқиб кетмай туриб иккинчи комиссия кириб келади, ҳаш-паш демай учинчиси эшик қоқади. Буларнинг ҳаммасини бир хил масалалар қизиқтиради. Бундай практика меҳнат коллективларини асабийлаштиради, уларнинг ишига халақит беради. Хуллас ревизияларнинг ташкил этилишини тартибга солиш зарур. Дарвоқе, бундай қилиш текширилувчиларнинг ҳам, текширувчиларнинг ҳам масъулиятини ошириш имконини беради.

Умуман, ўртоқлар, партия ва совет органларининг зарур ёрдами ва мадади билан халқ контролимиз давлат аппаратининг ишини яхшилаш учун, бу аппаратнинг ишида расмиятчилик, қоғозбозлик ва сансалорлик бўлмаслиги учун кўп иш қилиши мумкин.

Яна бир нарса ҳақида — халқ контролёрларига ва уларнинг мулоҳазалари ва таклифларига ишлари текширилаётганлар томонидан бўладиган муносабат ҳақида гапириб ўтмоқчиман. Мансабдор шахсларнинг мутлақ кўпчилиги халқ контролёрларининг текширишлари ва хулосаларини, маслаҳатларини принципиал, ўз-ўзини танқид руҳида қабул этишларини биласизлар. Бироқ, халқ контролёрларини, юмшоқ қилиб айтганда, писанд қилмайдиган, уларнинг тавсияларини эса ўз обрўсига оз бўлмаса тажовуз деб биладиган ходимлар борлигини ҳам биласизлар.

Бу — бизнинг партиявий позициямизга зиддир. КПСС халқ контроли органларининг жамиятимиз манфаатларига зид бўлган нарсаларнинг ҳаммасига қарши, шу манфаатларнинг зарарига, қонунга хилоф равишда ҳаракат қилиш йўлидаги ҳар қандай уринишларга қарши дадилроқ, қатъийроқ чиқадиган бўлишларини талаб қилиб келди ва шуни талаб қилаверади. Бундай уринишлар қаерда ва ким томонидан содир бўлмасин, уларга қарши курашда халқ контролёрлари жуда катта роль ўйнайдилар. Улар шу ролни ҳамиша муносиб бажараверадилар, деб ишонч билдиришга рухсат этгайсизлар.

Контроллик иши алоҳида характерга эга бўлиб, алоҳида чиниққан одамларни талаб қилади. Бу кишилар кўзи ўткир, омилкор, ишга чуқур кириб бора оладиган, ҳамма нарсани миридан-сиригача холисона текширадиган бўлишлари керак. Ҳадиксираш, кибр-ҳаво, манманлик иллатлари уларга ётдир.

Ўртоқлар, баъзан шундай хаёлга бораман: халқ контролёри қийин вазиятларга ҳам тушиб қоладику, ахир. Айтайлик, текшириш ўтказилди, маъмурият шаънига жиддий эътирозлар билдириш учун материал тўпланди. Ўз бошлиқларини юзхотирсиз танқид қилиб чиқишга тўғри келади. Сирасини айтганда, бундай қилиш мардликни, руҳий бардамликни, сабр-матонатни талаб қилади. Бирон бир кимса, хўш, нима, сенга ҳаммадан кўра кўпроқ керакми? — деган пасткаш саволни бепарволик билан бетга айтган ҳолларда ҳам шундай хислатлар керак бўлади.

Халқ контролёри ҳамиша, ҳамма жойда, ҳар қандай вазиятда — курашчидир. У доимо толмас курашчи бўлиб қолаверсин! **(Қарсаклар).**

Азиз ўртоқлр, сизларни ишонтириб айтаманки, партия сизларнинг катта, фахрли ва жуда керакли ишингизни юксак қадрлайди, халқ контролининг кучига, унинг ҳозир олдимизда турган ва келажакда ҳам турадиган масъулиятли вазифаларни ҳал этишдаги ёрдамига қаттиқ умид қилади. **(Гулдурос, давомли қарсаклар).**

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ СИЁСИЙ БЮРОСИДА

(Боши биринчи бетда).

Сиёсий бюро мажлисида яна бир бор шу нарса таъкидлаб ўтилдики, СССР билан Финляндия ўртасидаги яхши қўшничилик муносабатларини дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома асосида ҳар томонлама мустаҳкамлаш ва ривожлантиришга қаратилган йўл бундан буён ҳам Совет Иттифоқи ташқи сиёсатининг муҳим йўналиши бўлиб қолаверади.

Сиёсий бюро СССР делегациясининг БМТ Бош Ассамблеяси 39-сессиясидаги фаолияти тўғрисида Сиёсий бюро аъзоси, СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громиконинг ахборотини тинглаб, маъқуллади. Совет Иттифоқининг актив ва амалий позицияси, аввало, халқаро вазиятни соғломлаштириш, қуролланиш пойгасини, биринчи навбатда ядро қуроли билан қуролланиш пойгасини тўхтатиш, давлатлар ўртасида ишончни мустаҳкамлаш ва ҳамкорликни ривожлантириш учун принципиал аҳамиятга эга бўлган масалалар сессиянинг диққат марказида бўлишига кўмаклашганлиги қайд этиб ўтилди.

Космик фазо ҳарбийлаштирилишининг олдини олиш ва ундан фақат инсон бахт-саодати йўлида фойдаланиш, шунингдек халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаш ҳуқуқини ҳимоя қилиш юзасидан, давлат терроризми сиёсатига қарши Совет Иттифоқи БМТда олға сурган янги катта ташаббуслар кенг кўламда маъқуллаб кутиб олинди.

Мажлисда А. А. Громико БМТ Бош Ассамблеясининг сессияси муносабати билан АҚШда бўлган вақтида чет эллик давлат арбоблари билан учрашувлари чоғида амалга оширилган катта иш қайд этиб ўтилди.

АҚШ президенти Р. Рейган билан, Американинг бошқа вакиллари билан ўтказилган суҳбатлар Совет Иттифоқи Америка томони билан жиддий, амалий мулоқотга тайёр эканининг ифодаси бўлди. Шуни қайд этиб ўтишга тўғри келадики, Совет-Америка муносабатларининг энг муҳим масалалари юзасидан кенг кўламда ўтказилган фикрлашувларда ва шу муносабат билан дунёдаги ишларнинг аҳволи тўғрисидаги фикрлашувларда Америка томонининг ўз сиёсати йўлини реализм ва тинчликсеварлик томон ҳақиқатан ҳам буриб юбориш нияти борлигидан далолат берувчи белгилар аниқланмади. Америка томони СССР билан бирмунча конструктив муносабатларини ёқлаб айтган умумий характердаги баёнотлар конкрет ҳаракатлар билан мустаҳкамланмаяпти.

Ялпи хавфсизлик манфаатлари, барча халқларнинг манфаатлари АҚШ маъмуриятининг ҳозирги йўли ўзгартирилишини қатъий тақозо этмоқда. Бу йўл дунёдаги кескинлик хатарли равишда кучайиб кетишига, халқаро муносабатларнинг издан чиқишига олиб келди. Совет-Америка муносабатларини тенглик, ўзаро ҳурмат ва бир-бирларининг ички ишларига аралашмаслик принциплари асосида нормаллаштириш шубҳасиз, иккала мамлакат халқларига наф келтиришига ва умуман дунёдаги вазиятга қулай таъсир ўтказишига Совет Иттифоқининг ишончи комил. АҚШ ҳукумати шундай ҳаракат қилишга тайёр бўлган тақдирда совет томони бунга ҳамиша муносиб жавоб қайтаради.

Марказий Комитет Сиёсий бюроси Байкал-Амур темир йўл магистралида бош темир йўл муддатидан илгари ётқизиб бўлинганлиги ва шу магистралда поездларнинг иш қатнови очилганлиги тўғрисидаги масалани кўриб чиқди.

Мажлисда бош темир йўл қуриб битказилганлиги ҳамда бутун БАМ бўйлаб поездларнинг иш қатнови очилганлиги катта сиёсий ва халқ хўжалик аҳамиятига эга эканлиги қайд этиб ўтилди.

10 йил ичида магистрал трассасида ғоят катта ҳажмдаги қурилиш-монтаж ишлари бажарилди. Йўл полотносига 570 миллион кубометрдан ортиқ тупроқ ётқизилди, 4200 га яқин кўприк ва бошқа иншоотлар барпо этилди, 5 минг километрдан зиёд асосий ва станция темир йўллари ётқизилди. Янги шаҳарлар ва обод посёлкалар барпо этилмоқда. Жами 400 миллион сўмликдан ортиқ умумий саҳни 570 минг квадрат метрдан кўпроқ капитал уй-жой бинолари ва кўп миқдорда бошқа социал-маиший объектлар фойдаланишга топширилди. Шу билан бирга мажлисда магистрал қурилишини туғаллашга доир кейинги ишларни кучайтириш зарурлиги таъкидлаб ўтилди. Ушбу масала юзасидан тегишли қарор қабул қилинди.

Марказий Комитет Сиёсий бюроси Рассомлар союзи (СССР Бадиий фонди)нинг кучлари билан 1984—85 йилларда аҳолига сотиш учун мўлжалланган бадиий асарлар ва буюмларни ишлаб чиқариш ҳамда реализация қилишни кўпайтириш, шунингдек меҳнаткашларнинг турли бадиий ишларни амалга оширишга доир буюртмаларини бажариш юзасидан аҳолига хизмат кўрсатишни анча кенгайтириш тўғрисида СССР Министрлар Совети ишлаб чиққан таклифларни кўриб чиқиб, маъқуллади.

Марказий Комитет Сиёсий бюросининг мажлисида Совет Иттифоқи ички ва ташқи сиёсатига доир бир қанча бошқа масалалар ҳам кўриб чиқилди.

НАЗОРАТЧИЛАРНИНГ МУҲИМ ВАЗИФАЛАРИ

(Боши биринчи бетда).

Партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг қарорларига мувофиқ халқ фаровонлигини ошириш учун кўп ишлар қилинмоқда, аҳолининг молларга ва турли хизматларга бўлган талаб-эҳтиёжларини тўлароқ қондириш учун катта-катта чора-тадбирлар кўрилмоқда. Сифатсиз буюмлар ишлаб чиқарилишига мутлақо йўл қўймаслик назоратчиларнинг энг биринчи вазифасидир. Савдо, умумий овқатланиш ва маиший хизмат соҳасида контролни ташкил этишни тубдан яхшилаш зарур. Социал ҳаётнинг соғлиқни сақлаш, маданият ва маориф каби соҳалари ҳам назоратчиларнинг кўпроқ ғамхўрлик қилишларини талаб этади.

Докладчи капитал қурилиш планларининг амалга оширилиши муносабати билан халқ контролёрларининг вазифаларига батафсил тўхталиб, уй-жойларни барпо этиш сифати масалаларига алоҳида эътибор берди. У бир қанча областларнинг раҳбарларини кескин танқид қилди.

Партия ташкилотларининг ёрдамига таяниб, ҳамма жойда группалар ва постларга амалий раҳбарликни таъминлаш, барча халқ контролёрлари зўр ғайрат билан ишлашларига, ҳар қандай бузилишларга қарши жанговар руҳда курашишларига сабот билан эришиш керак.

Пировардида А. М. Школьников халқ контроли коммунистик қурилиш вазифаларини амалга ошириш учун курашда бундан буён ҳам партия билан давлатнинг ишончли ёрдамчиси бўлади, деб мамлакат халқ контролёрлари номидан ваъда берди.

Назоратчилар халқ хўжалигининг энг муҳим вазифаларини ҳал эта бориб, экономикани янада юксалтиришга, совет халқи фаровонлигини оширишга, Ватан қудратини кучайтиришга яна ҳам салмоқли ҳисса қўшадилар.

Ворошиловград областидаги «Краснодонуголь» бирлашмасига қарашли «Молодогвардейская» шахтасининг бош технологи, халқ контроли группасининг раиси **И. Г. Гапенко**, Тошкент областидаги Ленин номли колхоз пахтачилик бригадасининг бошлиғи, халқ контроли группасининг аъзоси **А. Рўзматова**, СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими ноорганик химия институтининг илмий ходими, халқ контроли группасининг аъзоси **Л. И. Осадчая**, СССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлиги бош план-экономика бошқармаси бошлиғининг ўринбосари, халқ контроли комитетининг раиси **Ю. М. Мазурковский** ва бошқа нотиқлар кенгаш минбарида туриб мана шулар ҳақида гапирдилар.

Ленинграддаги «Киров заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг вальцовкачиси, халқ контроли комитетининг аъзоси **И. Я. Прокофьев** жумладан Ленинград ва область назоратчилари асосий куч-ғайратларини «Интенсивлаш-90» территориал-тармоқ перспектив программасининг амалга оширилиши устидан контролликка қаратаётганликларини қайд этиб ўтди.

Нотиқлар тежамкорлик режимига қатъиян риоя этишда халқ контролёрларининг ролини ошириш масалаларига кўп эътибор бердилар. Нефть ва газ қудуқларини пармалаш, нефть-газ, қувурларини ётқизиш, бошқа ишлаб чиқариш объектлари ва уй-жойларни қуриш, машина ва механизмларни тайёрлаш чоғида кўп миқдорда металл нобуд бўлаётганлиги фактини хўжасизликдан бошқа нарса деб бўлмайди, деб таъкидлади Магнитогорск металлургия комбинатининг пўлат қуювчиси, халқ контроли постининг аъзоси **В. А. Голубков.** Буларнинг ҳаммаси учун ҳар бир бепарво ходим жуда қаттиқ жавоб бериши керак.

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг давлат интизомини, меҳнат ва план интизомини янада мустаҳкамлашга қаратилган йўлини якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

Қурилишнинг барча бўғинларида интизомни кучайтиришни ишдаги асосий вазифа деб ҳисоблаймиз, деди «Центробамстрой» трестига қарашли 544-қурилиш-монтаж поездининг бригадири, халқ контроли группасининг раиси **В. А. Донской.** Биз ҳар бир текширув якунларини чуқурроқ анализ қилиб, бузғунчиларга нисбатан талабчанликни оширадиган бўлиб қолдик. Кейинги бир ярим йил ичида бизда прогуллар ва иш вақтининг зое кетиши икки баравар камайганлиги тасодифий эмас.

Совет касаба союзлари, деди ВЦСПС раиси **С. А. Шалаев**, давлатимиз вужудга келган дастлабки кунлардан бошлаб ишлаб чиқариш ва тақсимлаш устидан ҳамма жойда, ёппасига, универсал, умумхалқ контроллиги тўғрисидаги ленинча ғояни амалга оширишда ғоят бевосита ва актив иштирок этиб келмоқдалар. У ишлаб чиқаришда ҳам, шунингдек тақсимлаш соҳасида ҳам таъсирчан ишчи контроллигини ташкил этиш учун меҳнат коллективлари тўғрисидаги қонундан тўлиқроқ фойдаланиш муҳимлигини қайд этиб ўтди.

ВЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари **В. М. Мишин** ўз нутқини халқ контроли органларининг фаолиятида комсомоллар ва ёшларнинг иштирокига бағишлади.

Нотиқлар халқ контроли органлари фаолиятининг услуб ва методларини такомиллаштиришга, назоратчилар ишида ошкораликни кучайтиришга эътиборни жалб қилдилар. Улар меҳнат коллективларида активлар ўз жамоат вазифаларини қандай бажараётганликлари тўғрисида уларнинг ҳисоботларини мунтазам суратда тинглаб туриш, уларни конкрет экономика билимлари, амалий иш тажрибаси билан қуроллантириш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

Кенгаш қатнашчилари КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Советига, ўртоқ К. У. Черненкога баланд руҳ билан табрикнома қабул қилдилар.

(ТАСС).

КРЕМЛДА СУҲБАТ

СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Тихонов 4 октябрь куни Кремлда Туркия давлат министри, иқтисодий ҳамкорлик масалалари билан шуғулланувчи Совет-Туркия ҳукуматлараро қўшма комиссияси Туркия қисмининг раиси А. Алптемочини қабул қилди. У Совет Иттифоқига расмий визит билан келган.

Дўстона вазиятда ўтган суҳбат вақтида Совет-Туркия муносабатлари масалалари юзасидан фикрлашиб олинди. Бу муносабатлар яхши қўшничилик руҳида барқарор ривожланаётганлиги таъкидлаб ўтилди. Ҳар икки томон кейинги вақтларда ўзаро кўрилган тадбирлар натижасида ўзаро манфаатдорлик асосида икки томонлама алоқаларни янада кенгайтириш ва Совет-Туркия савдо-иқтисодий ҳамда техника ҳамкорлигини ривожлантириш йўлида янги конкрет қадамлар қўйилганлигидан мамнун эканлигини билдирди.

Суҳбат вақтида совет томони ҳозирги халқаро вазиятга ва унинг мушкуллашиш сабабларига принципиал баҳо берди. Барча давлатларнинг ядро фалокати олдини олиш ва тинчлик манфаатлари йўлида халқаро ҳамкорликни таъминлаш учун актив ҳаракат қилишлари зарур эканлиги алоҳида уқтириб ўтилди.

(ТАСС).

РУС ТИЛИНИ ЎРГАНИШМОҚДА

Ўқув фильмлари, радио ва телевидение эшиттиришларидан фойдаланиш, хилма-хил конкурслар ва викториналар ўтказиш Тошкент давлат университети тайёрлов факультетида шуғулланаётган чет мамлакатлар студентлари оғзаки нутқи кўникмаларини оширишга кўмаклашмоқда. Аудиториядан ташқарида олиб бориладиган ишларда «Время» информацион программасини, «Международная панорама» эшиттиришларини кўриш алоҳида аҳамият касб этмоқда. 5 октябрь куни Тошкентда ўз ишини тамомлаган рус тили ва адабиёти ўқитувчилари халқаро уюшмаси симпозиумининг программасига киритилган ахборотлардан бирида ана шу тажриба тўғрисида гапирилди. Симпозиум қатнашчилари — социалистик мамлакатларнинг педагоглари беш кун давомида тўпланган тажрибани ўртоқлашдилар, рус тилини ўрганаётган мактаб ўқувчилари ва студентлар билан аудиториядан ташқарида иш олиб бориш форма ва методларини кўриб чиқдилар.

— Бу галги учрашув мавзуи бежиз танланмаган, — деди ЎзТАГ мухбирига уюшма вице-президенти И. Поч (Венгрия Халқ Республикаси). — Аудиториядан ташқарида олиб бориладиган ишлар олинган билимларни мустаҳкамлаш, уларни такомиллаштириш ва чуқурлаштиришнинг энг муҳим омилларидан биридир Турли мамлакатларда бундай машғулотларнинг хилма-хил формаларидан фойдаланилмоқда. Масалан, бизнинг Венгрияда рус тилини ўрганиш махсус клублари, мактаб лагерлари мавжуд.

Бу галги учрашувда аудиториядан ташқаридаги машғулотларда ўқитишнинг турли техник воситаларидан кенг фойдаланишга катта эътибор берилди. Бу борада Ўзбекистоннинг тажрибаси ўрнак бўларлидир.

(ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН — ТЮМЕНГА

УЛКАН НЕФТЬ КОНИ САРИ ЙЎЛ

Ғарбий Сибирь табиий бойликларини ўзлаштиришда қардошлик ёрдами бераётган Ўзбекистон вакиллари СССР Конституцияси кунини шонли меҳнат совғаси билан кутиб олдилар. «Узтюменьдорстрой» трестининг коллективи пландаги 40 километр ўрнига 50 километр автомобиль йўлини муддатидан бир квартал илгари қуриб битказди ва фойдаланишга топширди. Қисқа муддатли Сибирь ёзидан нурафшон бўлган асрий тайгани кесиб ўтган бетон трасса орқали алвон лента тортилди. Қизил байроқлар ҳилпираб, музика садолари янграйди. Тюменда тўрт йилдан бери ишлаётган ўзбекистонлик қурувчилар саф тортиб турибдилар. Улар орасида Муқим Собиров, Владимир Харченко, Александр Ермаков, Ҳамид Сафиуллин ва уларнинг дўстлари бор. Қурувчиларнинг кўпчилиги бу ерга оила аъзолари билан келишган. Бу кун улар учун катта байрам — улар бунёд этган йўлнинг янги участкаси фойдаланишга топширилади.

Тюмень область Октябрь районининг раҳбарлари, балиқчилар, геологлар, ўрмон қирқувчилар уларни мана шу воқеа билан табриклаш учун бу ерга келдилар. Мезбонлар Ўзбекистон вакиллари бунёд этган бу йўл ва бошқа объектлар. совет халқлари бузилмас қардошлигининг ёрқин ифодаси, Советлар мамлакати республикалари ўртасидаги ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам самарадорлилигининг яққол далили эканлиги тўғрисида гапирдилар. Сизлар бу йил қурган магистрал бир кеча-кундузда нефть қазиб олишни қарийб уч минг тонна кўпайтириш имконини беради, — деди Красноленинскнефтегаз бирлашмасининг бош директори Б. Нуриев.

Қарсаклар тиниб, анъанага кўра, қирқилган лента кулранг бетон юзига тушади ва моторларини гувиллатиб янги участка бўйлаб қум ортган оғир вазнли «Краз» машиналари, ёғоч ташувчи машиналар, нефтчиларни вахтага олиб борадиган автобуслар ўта бошлайди. Янги газ ва нефть конлари қурилишида мунтазирлик билан кутилаётган юклар учун йўл очилди. Шуни айтиш керакки, мутахассислар бир километр қувур пармалаш учун манзилга 200 тонна асбоб-ускуна ва бошқа материаллар етказиб бериш кераклигини ҳисоблаб чиқдилар. Мана шундай нефть конларидан бирида бир вақтнинг ўзида икки километр чуқурликдаги ўнлаб қудуқлар пармаланади. Шунинг учун ҳам нефтчилар ўзбекистонлик йўл қурувчилардан ғоят миннатдордирлар. Улар туфайли пармалаш ишлари ҳажми ўтган йилдагига нисбатан бир неча баравар кўпайди, нефть қазиб олиш ҳам шунга яраша ошди. Яна бир қизиқарли фактни олиб кўрайлик — бу ердаги ўрмон саноати хўжалиги узоқ йиллар қолоқ ҳисобланиб, планни бажармай келарди. Эндиликда хўжалик илғорлар қаторига чиқиб олди — кесилган дарахтлар бетон йўл орқали йил бўйи ташилмоқда.

Ўзбекистонлик қурувчилар Тюмень диёрида мустаҳкам ўрнашиб олдилар. Ўзлари учун посёлка қуриб, ишлаб чиқариш базаси барпо этдилар, турмушларини яхши йўлга қўйдилар. «Бизлар бу ерда вақтинча яшаётганимиз йўқ», —дейишади улар. Чиндан ҳам уларнинг олдида жуда катта ишлар турибди. Улар Тюмень диёрида янги конларга олиб борадиган ўнлаб километр автомобиль трассалари қуришлари, бошқа бир қанча объектлар бунёд этишлари керак. Ғарбий Сибирда ёқилғи-энергетика комплексини бунёд этишда юртдошларимиз барча қардош республикаларнинг вакиллари билан елкама-елка туриб салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

А. СКОРОБОГАТОВ,
ЎзТАГ махсус мухбири.
Тюмень области.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми республикада вокал санъатини ривожлантиришдаги хизматлари учун Самарқанд Давлат опера ва балет театрининг опера солисти ўртоқ Дилором Нўъмоновна **Ёқубовага «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист»** фахрий унвони берди.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ёш авлодни ўқитиш ва коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги кўп йиллик самарали ишлари учун Шаҳрисабз район мактаблараро ўқув-ишлаб чиқариш комбинатининг директори ўртоқ Шарафжон **Орифийни** Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

СССРда қуролсизланиш учун кураш жаҳон кампанияси доирасида ўтказилган тинчлик учун кураш касаба союз ҳаракати куни, халқаро Тинчлик куни ва бошқа тадбирлар совет халқининг тинчликка бўлган қатъий иродасининг, унинг ядро ҳалокатига йўл қўймасликка, ер юзида тинчликни сақлаб қолишга бўлган азми қарорининг яна бир ёрқин далили бўлди. 4 октябрь куни Москвада, тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетида совет журналистлари билан бўлган учрашувда ана шу ҳақда гапирилди.

Мухбирлар октябрь ойида бўладиган совет тинчлик тарафдорларининг тадбирлари билан таништирилди. Совет кишиларининг тинчликни ҳимоя қилиш юзасидан ўтказадиган оммавий намойишлари ва митинглари алоҳида аҳамият касб этади. Бу тадбирлар Москва, Ленинград, Киев, Минск, Боку, Тбилиси ва бошқа шаҳарларда қуролсизланиш учун кураш ҳаракати ҳафталиги программасига мувофиқ ўтказилади.

(ТАСС).

БАЙРАМГА БАҒИШЛАБ

4 октябрь куни Москвада меҳнаткашлар вакилларининг ГДР ташкил этилганлигининг 35 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиши бўлди.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари М. С. Горбачев, КПСС Марказий Комитети секретари Е. К. Лигачев, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг вакиллари ҳарбий бошлиқлар ўтирибдилар. Бу ерда герман-совет дўстлиги жамиятининг делегацияси ҳам ҳозир бўлди.

Сўзга чиққан кишилар ГДР юбилейини ўз кучлари гуллаб-яшнаган, сиёсий жиҳатдан барқарор ва тез ривожланаётган индустриал давлат — Европа марказида тинчлик ва социализмнинг мустаҳкам қалъаси сифатида кутиб олаётганлигини таъкидладилар. Собитқадам сиёсат, КПСС билан ГБСПнинг жанговар иттифоқи, уларнинг социализм ва коммунизм учун курашдаги жипслиги икки мамлакат дўстлигининг негизидир.

ГДРнинг СССРдаги элчиси Э. Винкельман бундай деди: Совет Армиясининг ғалабаси халқимизга озодлик, бахтли истиқбол йўлини очиб берди. Бунинг учун ГДР халқи номидан КПССга, совет халқига самимий миннатдорчилик изҳор қиламан.

ГБСП билан КПСС, ГДР билан СССР ўртасидаги мустаҳкам алоқаларни янада кучайтириш диққат марказимизда турибди. Э. Хонеккер ва К. У. Черненко ўртоқларнинг яқинда ўтказилган учрашуви, деб таъкидлади элчи, икки мамлакатнинг дўстлиги ва ҳар томонлама ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш учун янги омил бўлди.

(ТАСС).

● Ҳар доимдагидек серғайрат механизаторлар, чевар теримчилар пахта теримида байроқдорлик қилишяпти. Улар қаторида Чиноз районидаги Карл Маркс номли колхознинг илғор механик-ҳайдовчиси Собир Йўлдошев (юқоридаги сурат) ҳам бор. У куни кеча агрегати бункеридан 10 тонна пахта тўкишга эришди.

Пайариқ районидаги «Ленинград» колхозининг кўпминг килограммчиси, Кўкдала қишлоқ Совети депутати Маҳбуба Камолова (пастдаги сурат) Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъқуллаган бир группа депутатларнинг даъваткор мурожаатига жавобан мавсумда 12 тонна пахта теришга сўз берди. У кунига 180—200 килограммдан дурдона териб, ҳамкасбларига ибрат кўрсатяпти. Моҳир теримчи кейинги ўн кунлик якунига кўра мусобақа ғолиби бўлди ва кўчма вимпел билан тақдирланди.

А. Абалян ва Ж. Тўраев фотолари.

60 РЕСПУБЛИКА матбуот маркази ХАБАР ҚИЛАДИ

Республикамизда мавсум бошидан бери 2259735 тонна, шу жумладан 160221 тонна ингичка толали пахта тайёрланди. 4 октябрь куни қабул пунктларига 149049 тонна ёки йиллик планнинг 2,50 проценти миқдорида «оқ олтин» топширилди.

Социалистик мусобақада ҳамон Фарғона, Тошкент ва Андижон областларининг пахтакорлари илғорлик қилишмоқда. Сирдарё ва Наманган областларида ҳам кун сайин суръат кўтариляпти.

Қадрли пахтакорлар, ҳиммати баланд ҳашарчилар! Йиғим-теримда юқори суръатни таъминлаб, зарбдор меҳнатимиз билан юксак хирмоннинг тезроқ тикланишига муносиб ҳисса қўшайлик! Уюшқоқлик ва юксак интизом муваффақият гаровидир!

БРИГАДАНИНГ ИККИ РАПОРТИ

Ленин районидаги «Правда Востока» колхозининг Мўминжон Маматов бошлиқ бригадаси аъзолари бир йўла икки рапортга имзо чекдилар. Миришкорлар давлатга сабзавот сотиш бўйича социалистик мажбуриятни ва пахта тайёрлаш бўйича йиллик планни адо этишди. Бригада коллективи ўз имкониятларини чамалаб сабзавот ҳосилдорлигини 350 центнерга, пахта ҳосилдорлигини эса 45 центнерга етказишни кўзлашмоқда.

БИРИНЧИЛАР ҚАТОРИДА

Усмон Юсупов номли колхознинг Юсуф Авезов бошлиқ бригадаси миришкорлари Бухоро районида биринчилардан бўлиб зафар маррасини эгалладилар. 40 гектар ернинг ҳар гектаридан 38 центнердан хирмон кўтарилди. Мўмина Азизова, Гавҳар Остонова, Ҳакима Мажидова ва Хосият Авезовалар ҳозиргача 5—6 тоннадан юқори сифатли пахта теришга эришдилар.

«Пахтакор» колхозининг Йўлдошвой Худойбердиев бошлиқ бригадаси аъзолари Норин районида биринчи бўлиб, йиллик планни бажардилар. Қабул пунктларига 320 тонна юқори сифатли «оқ олтин» топширилди. Ҳозирга қадар ўз агрегатлари бункеридан 70 тоннадан дурдона тўккан Соли Юсупов, Вали Турғунов, Абдухалил Жалолов каби механизаторлар муваффақиятга муносиб ҳисса қўшдилар.

МЕҲНАТ ШУҲРАТИ БАЙРОҒИ КЎТАРИЛДИ

Навоий районидаги «СССР 60 йиллиги» совхозида Навоий педагогика билим юрти талабаси Дилбар Шукурова шарафига меҳнат шуҳрати байроғи кўтарилди. Унинг шу кунгача уйган хирмони 6 тоннадан ошиб кетди. Совхоз дирекцияси Дилбарга вимпел, пул мукофоти ва эсдалик совғаси топширди.

ИЛҒОРЛАР САФИДА

Тўрткўл районидаги «Ленинизм» совхози пахтакорлари ўтган куни йиллик планнинг 6 проценти миқдорида пахта тайёрладилар. Бир кунда планнинг 30—32 процентига тенг пахта топширган Байрам Бобоев ва Бекмат Валматовлар бошлиқ бригадаларнинг аъзолари хирмонга барака киритмоқдалар. Илғор механизаторлардан Амин Беллаев ва Райимбой Собировлар кунига 10 тоннадан «оқ олтин» теришмоқда.

„ОҚ ОЛТИН" ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 5 октябрга бўлган

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи устун — областлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — шу жумладан бир кунда машинада терилган пахта; бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Фарғона	2,54	57,71	0,89	8,60
Тошкент	3,61	53,39	3,17	46,36
Андижон	2,57	51,12	1,78	18,06
Наманган	3,01	46,05	2,36	16,99
Сурхондарё	2,62	43,67	2,42	28,78
Бухоро	1,58	36,90	0,37	4,39
Хоразм	2,72	35,41	1,30	6,91
Самарқанд	2,42	33,29	1,13	7,30
Навоий	1,53	29,03	0,56	2,76
ҚҚАССР	2,38	23,58	1,78	9,21
Қашқадарё	1,28	23,49	0,56	3,33
Жиззах	2,61	22,52	2,66	23,11
Сирдарё	3,70	22,22	3,72	16,51
Республика бўйича:	2,50	37,88	1,80	15,57
Шу жумладан ингичка толали пахта:				
Сурхондарё	3,22	48,63	4,61	44,65
Наманган	2,30	43,70	—	—
Навоий	1,27	28,67	—	—
Бухоро	1,35	26,18	—	—
Қашқадарё	1,35	18,65	0,36	0,93
Республика бўйича:	2,44	37,26	2,53	23,60

Ташвишли сигнал

САФАРБАРЛИК СЕЗИЛМАЯПТИ

Янгиариқ районидаги «Москва» колхозида мўл ҳосил етиштирилганига шубҳа йўқ. Хўжаликнинг пахта майдони 1500 гектар. Ватан хазинасига планда белгиланган 5120 тонна ўрнига 6750 тонна юқори сифатли «оқ олтин» туҳфа қилиш колхоз аъзоларининг қатъий аҳди паймонидир. Ҳосилнинг чўғи социалистик мажбурият сўзсиз бажарилишидан далолат беради.

Далаларни айлансангиз, ҳамма бригадаларда пахта оппоқ очилганлигига, суръатни кескин кўтариш вақти келганлигига ишонч ҳосил қиласиз. О. Мадраҳимов, К. Раҳимов бошлиқ бригадаларда кунлик ўсиш уч процентга яқинлашди. Аммо, колхоз пахта тайёрлашда ҳали графикка чиқиб олгани йўқ. График 2,2 процент қилиб белгиланган бўлса ҳам, кунига 2,5 процентга етказиб ва ундан ошириб пахта тайёрлаш учун тўла имконият бор. Ҳақиқатда эса кунлик кўрсаткич икки процентдан ошмаётир. Нега?

Бу саволга колхоз раиси И. Юсупов аниқ жавоб бера олмади. Ваъдабозлик билан шуғулланишга ўрганган раҳбар нуқсонларни хаш-пўшлаб, ҳамма ишни жойида қилиб кўрсатишга уринди.

Графикка кўра, 1460 колхозчи теримда иштирок этиши керак. Лекин, пахта тераётган колхозчиларнинг сони 1200—1300 кишидан ошмаяпти. Ҳар бир теримчининг кунлик иш унуми нормадагидан 15—20 килограмм кам. Колхозчиларнинг анча қисми далага чиқмаган бир вақтда, 700 дан ортиқ ўқувчи, 150 га яқин ишчи-хизматчи теримга жалб қилинган. Шундай савол туғилади: «колхоз раҳбарларининг «теримга ташқаридан ҳашарчи жалб қилмаймиз, ҳосилни ўз кучимиз билан йиғиб оламиз» деган баландпарвоз сўзлари қаёқда қолди?

Шу факт ажабланарлики, далада биронта ҳам эркак колхозчини учратмадик. Район ташкилотларидан борган ҳашарчилар орасида эркаклар кўп, лекин колхозчи йигитлар далада кўринмайди. Таажжуб, коммунистлар ва комсомоллар, правление аъзолари, маъмурий аппарат ходимлари, табелчилар, орасида рустамдек йигитлар бўла туриб улар нега белларига этак тақишмаяпти? Мактаб ўқувчисига пахта тердириб, унинг отаси ёки акаси умумхалқ ишидан четда юрса, бу инсофданми?

Ботир Қурёзов бошлиқ бригадада графикка кўра 110 киши теримда ишлаши керак. Далада 77 киши ишлаётганини, уларнинг ярми ўқувчилар эканлигини кўриб ажабландик. Теримчилар фақат аёллардан иборат эди. Эркаклар қаерда? Ж. Маҳмудов, Қ. Исоев, Н. Маткаримов ва Ш. Қурёзовлар пахта хирмонига ўралашиб қолишган. Табелчи Р. Ҳусаинов, бригада аъзоларидан Ш. Матёқубов ва Ў. Қаландаровлар ҳам теримдан ўзларини четга олишиб, енгил-елпи ишларда юришибди.

Бригадада меҳнат интизоми бузилишига, прогулчилик авж олишига йўл қўйилмоқда. Тўғри, жон куйдириб ишлаётганлар бор, баъзи бировлар эса ишга кеч чиқиб даладан эрта қайтадилар. Меҳрибон Машарипова кунига 100 килограммдан ошириб пахта терган бир пайтда Шолмон Жуманиёзова 16 килограмм, Зиёда Отамуродова, Асила Эшназарова 35—40 килограммдан пахта терганлар холос.

Колхознинг Р. Исмоилов, Б. Маткаримов бошлиқ бригадалари ҳам пахта тайёрлашда орқада қолмоқдалар. Кунлик ўсиш икки процентга ҳам етмаётир. Белгиланган графиклар қоғозда қолиб кетаётир. Бунинг сабаби шуки, ишга яроқли колхозчиларнинг теримда фаол иштирок этиши таъминланмаётир.

Колхоз правлениеси ва партия комитети теримчиларга қулай шароит яратиб бермаётганлиги иш унуми пастлигининг сабабларидан биридир. Ёш болали аёллар теримда тўла қатнашолмаётир, бригадаларда мавсумий боғча-яслилар ташкил этилмаган. Колхозчилар ва ҳашарчиларни иссиқ овқат, мева-чева билан таъминлашга, айниқса, ўқувчилар ҳақида ғамхўрликни кучайтиришга етарли эътибор берилмаяпти. Колхоз раиси И. Юсупов, партия комитетининг секретари Б. Жуманиёзова йиғим-теримни намунали ўтказиш юзасидан белгиланган тадбирларнинг бажарилишини таъминлашда қатъий, принципиаллик кўрсатмаётир.

Ф. ЗОҲИДОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Қишлоқ хўжалик ишлари кундалиги

ОЗУҚА ТАЙЁРЛАШГА ЭЪТИБОРНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК!

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленумида таъкидланганидек, чорвачиликни мўлкўл озуқа билан таъминлаш бугунги кундаги асосий вазифалардан биридир. Пленумда чорвачиликдаги ишлар чуқур таҳлил қилиниб, шу пайтгача моллар бош сонини кўпайтиришга, хўжаликларнинг ўзида озуқа етиштиришни ривожлантиришга чинакам ғамхўрлик қилинмаганлиги таъкидланди.

Бу йил республикада озуқа экинлари майдони 732,6 минг гектарни ташкил этмоқда. Бу ўтган йилдагига нисбатан 24,6 минг гектар кўпдир. Асосий майдонни — 475,1 минг гектарини беда эгаллаб турибди. Силосбоп экинлар майдони 10,8 минг гектар кўпайтирилиб, жами маккажўхоризор 122,5 минг гектарга етказилди. Бундан ташқари ўтган йилдагига нисбатан 2,4 минг гектар кўп илдиз мевали озуқа экинлари ва қанд лавлаги экилди. Ҳозирги пайтда бу маълумотларнинг қанчалик тўғрилиги экин майдонларини ўлчаш йўли билан яна бир бор аниқланмоқда.

1 октябргача республика хўжаликларида 4681 минг тонна ёки планнинг 74 проценти миқдорида дағал хашак тайёрланди. Бу борада Сирдарё области хўжаликлари пешқадамлик қилишаётир. Бу ерда дағал хашак тайёрлаш плани 94,7 процент бажарилди, ёки 260,4 минг тонна дағал хашак жамғарилди. Бу топшириқ Жиззах областида ҳам яхши бажарилмоқда. Чунончи бу ерда 487 минг тонна дағал хашак тайёрланиб, план 90,4 процентга етказилди. Сирдарёликлар ва жиззахликлар пичан тайёрлашда ҳам олдинги ўринларда (тегишли равишда 69 ва 83,9 процент) бормоқда. Лекин дағал хашак жамғаришда Бухоро (62 процент), Қашқадарё (58 процент), Самарқанд (66 процент), Андижон (70,9 процент) областларининг хўжаликлари сусткашликка йўл қўймоқдалар. Навоий ва Сурхондарё областларида сенаж сингари бирмунча тўйимсиз озуқа керагидан ҳам ортиқ тайёрлангани ҳолда беда пичани сингари тўйимли озуқадан атиги 26,7 ва 50,2 процент тайёрланди, холос.

Республика бўйича дағал хашак тайёрлашда катта қолоқликка йўл қўйилмоқда. Ўтган йилдагига таққослаганда қарийб 2200 минг тонна дағал хашак, 936 минг тонна сенаж ва 699 минг тонна пичан кам тайёрланди. Сўнгги кунларда бу фарқ қисқариб бормоқда. 27 августдан буён 1 миллион тоннадан зиёд дағал хашак тайёрланди. Ўтган йилнинг шу даврида эса атиги 370 минг тонна дағал хашак тайёрланган эди.

Москва, Қува, Сариосиё, Қумқўрғон, Гулистон, Боғот ва бошқа кўпгина илғор районларда дағал хашак тайёрлаш топшириғи ошириб бажарилди. Бироқ ҳали кўпгина районларда тайёрланган озуқа жуда оз. Масалан, озуқа тайёрлаш плани Бухоро районида 30 процент, Ғузор районида 33 процент, Гагарин районида 32 процент, Навбаҳор районида 38 процент бажарилганлиги бунга мисолдир.

Силос тайёрлашда ҳам қолоқликка йўл қўйилаётганлиги кузатилмоқда. Ўтган йилдагига нисбатан 1,2 миллион тонна силос кам тайёрланди. Дағал ва ширали озуқа тайёрлашда қолоқликка барҳам бериш учун беданинг тўртинчи ва бешинчи, қисман олтинчи ўрими ҳисобига беистисно барча областларда анчагина миқдорда пичан тайёрлаш имконияти мавжуд. Чўл ва яримчўл зоналарда эса янтоқ, каррак, шувоқ тайёрлаш мумкин.

Ҳозир республика хўжаликларида шоли ўрилмоқда. Шоли похолидан оқилона фойдаланиш даркор. Бинобарин, республика бўйича камида 400 минг тонна шоли похоли тайёрлаш мумкин. Республика колхоз ва совхозлари ҳали ўриб-йиғиб олинмаган маккажўхоридан, шунингдек такрор экилган маккажўхоридан силос бостириш имкониятига эгадирлар. Бу йил 36 минг гектар майдонга такрорий маккажўхори экилган. Бундан ташқари дон учун ўриб олинаётган маккажўхори поясидан ҳам силос тайёрлаш мумкин. Шу тариқа яна қарийб 2 миллион тонна силос бостириш имконияти мавжуд.

Яшил конвейер даврини узайтириш ва молларни кузги ҳамда эрта баҳорги озуқа билан таъминлаш мақсадида хўжаликларда оралиқ экинлар (жавдар, рапс, перко, тритикале ва бошқалар) экилмоқда. Ҳозиргача салкам 63 минг гектар майдонга ана шундай экинлар экилди. Эндиликда уларни озиқлантириш ва суғориш ишлари олиб борилмоқда.

Буларнинг ҳаммаси қишлов учун ҳар бош шартли молга (чўчқа ва парранда бундан мустасно) 14-15 центнер озуқа бирлигига тенг дағал ва ширали озуқа тайёрлаш имконини беради. Бу ўтган йилдаги кўрсаткичларга (ҳар бош шартли молга 17-18 центнер озуқа бирлиги) яқинлашиб қолади. Ҳозирча шу йилнинг 1 октябрига қадар ҳар бош шартли мол ҳисобига 10,8 центнер озуқа бирлиги тайёрланди. Бир бош шартли мол ҳисобига Навоий (4,8 центнер озуқа бирлиги), Қашқадарё (9,1 центнер озуқа бирлиги), Андижон (9,4 центнер озуқа бирлиги) областлари ва ҚҚАССРда (8,7 центнер озуқа бирлиги) кам озуқа тайёрланди.

Бу йил тайёрланаётган озуқа сифатини назорат қилиш анча яхшиланди. Текширишлар ўтган йилдагига нисбатан 15 процент кўп ўтказилди. Натижада биринчи класс пичан, сенаж ва силос тайёрлаш ўтган йилдагига нисбатан тегишли равишда 3,17 ва 6 процент кўпайди.

Республика областларида озуқа таъминоти қуйидаги жадвал билан изоҳланади (ҳар бош шартли мол ҳисобига озуқа бирлиги).

ҚҚАССР	8,7
Андижон	9,4
Бухоро	9,8
Жиззах	13,6
Қашқадарё	9,1
Навоий	4,8
Наманган	13,4
Самарқанд	11,2
Сурхондарё	12,1
Сирдарё	19,5
Тошкент	14,5
Фарғона	11,5
Хоразм	12,0
Республика бўйича	10,8

Район партия комитетлари, хўжаликларнинг бошланғич партия ташкилотлари, РАПО советлари, республикадаги барча озуқа тайёрловчилар ҳамма турдаги озуқа тайёрлаш план-топшириқларини бажариш юзасидан зарур чора-тадбирларни кўришлари, тайёрланаётган озуқа сифатини назорат қилиб боришлари даркор.

Озуқа тайёрлаш билан бирга молхоналар ремонтини, территорияларни тозалаш ва дезинфекциялаш ишларини тезкорлик билан тугаллаш, барча механизм ва техника воситаларининг бетўхтов ишлашини йўлга қўйиш лозим.

Молларнинг сифатли озуқа билан таъминланиши, озуқани яхши сақлаш ва ундан самарали фойдаланиш яқинлашиб келаётган қишловни муваффақиятли ўтказиш шартидир.

ЯНГИЛИКЛАР

ОБЛАСТДА БИРИНЧИ

Тўрақўрғон районидаги Оқтош посёлкасида янги керамзит заводи қад ростламоқда. Уни «Узколхозстрой»нинг Наманган область трестига қарашли 19-колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси коллективи қурмоқда.

Лойиҳа-смета қиймати 1 миллион сўмликдан зиёд бу корхона қурилишида колоннанинг А. Азизов, Р. Абдуллаев ва Р. Йўлдошев сингари тажрибали бинокорлар етакчилигидаги комплекс бригадалари меҳнат қилаётир.

Ҳозир заводда пардозлаш, технологик линиялар ва асбоб-ускуналарни монтаж қилиш қизғин давом этяпти. Корхона ишга тушгандан кейин область колхозлараро қурилиш ташкилотларининг бу ерда ишлаб чиқариладиган турли маҳсулотларга бўлган талаблари тўла қондирилади.

ТАЛАБАЛАР ТОРТИҒИ

Навоий районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг Дўрмон қишлоғида Навоий номли ўрта мактабнинг минг ўқувчисига мўлжалланган мактаб биноси қурилиб фойдаланишга топширилди.

Қишлоқда бундан ташқари 140 ўринли болалар боғчаси ҳам ишга туширилди. Бинолар қурилишида Самарқанд давлат университетининг студент-қурилиш отряди аъзолари билан колхоз қурувчилари ҳамкорликда астойдил меҳнат қилдилар.

ҚОЛХОЗЧИЛАР МАМНУН

Гулистон районидаги К. Маркс номли колхоз дала меҳнаткашларига ўтган йилнинг ўзида типовой лойиҳалар асосида бунёд этилган 10 та замонавий уй тортиқ этилган эди.

Райондаги колхозлараро механизациялашган кўчма колонна қурувчилари яқинда яна 6 та кооператив уйни муддатидан илгари қуриб битказдилар.

А. ЗОКИРОВ.

Ўрта Осиё республикалари ва Компартияларининг шонли 60 йиллик тўйи олдидан республикамизда қардош республикаларнинг кино кунлари анъанавий тарзда ўтказилаётир. Бундан бир неча кун муқаддам диёримизда Тожикистон киноси кунлари бошланган эди. Бу кино санъати байрамида тожикистонлик бир гуруҳ кинематографчилар, таниқли актёрлар иштирок этишди. Улар республикамизнинг турли бурчакларида бўлиб, меҳнаткашларнинг турмуш тарзи, шонли юбилейга кўрилаётган ҳозирлик билан яқиндан танишишди. Айни пайтда қардош тожик биродарларимизнинг улкан меҳнат ютуқлари ва тожик кинематографчиларининг ижодий зафарлари ҳақида ҳикоя қилиб беришди. Жойларда тожикистонлик кинематографчилар яратган дурдона асарлар намойиш этилди.

Суратда Тожикистон кино санъатининг бир гуруҳ жонкуярлари (чапдан ўнгга): Л. А. Чигрин, Б. Ражабов, Д. Умарова ва Т. Собировларни кўриб турибсиз.

В. Молгачев фотоси.

Тинчлик фондига

БИЗНИНГ МАҚСАДИМИЗ

Тўқувчи Тамара Фомушкина ҳар ҳафтада 1 смена иш ҳақини Тинчлик фондига топширишга қарор қилганда, 1-2-3-тўқув цехининг барча ишчилари уни қўллаб-қувватлаганди. Улуғ Ватан урушининг қатнашчиси, майор Геннадий Федорович Кулаков пенсиясидан 50 сўмни Тинчлик фондига жўнатди. Уни корхонада ишлаётган 102 та Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва 270 дан ортиқ меҳнат ветеранлари ҳайрихоҳлик билан қарши олдилар. Куни кеча эса, газламаларни таҳлаш, саралаш ва сифатини текшириш цехининг бир группа ишчилари Г. Ф. Кулаков ташаббусига қўшилдилар. Улар маошларининг бир қисмини Тинчлик фондига жўнатишга қарор қилдилар.

— Бутун жаҳонда кескинликни кучайтираётган Вашингтон маъмурияти ҳозирги авантюрачилик йўлини қаттиқ безовталик билан кузатиб турибмиз, — деди цех ҳисобловчиси Роза Поносянц. Америка сиёсатдонлари «тинчлик ҳақида ғамхўрлик» ниқоби остида янги ядро урушига тайёргарликнинг кучаяверишига, қуроллаиш пойгасининг ошаверишига ҳайбаракаллачи бўлиб турибдилар. Ҳозирги авлод ўтган уруш сабоқларини ёддан чиқармайди. Фронтдан ярадор, мажруҳ бўлиб қайтганлар ҳамон урушни лаънатлашади. Жангоҳларда жасади топталганларнинг қариндош-уруғлари қалбидан мотам қайғуси ариган йўқ. Шунинг учун цехимиз коллективи иложи борича кўпроқ маблағни Тинчлик фондига жўнатишга, бу билан она-Ватанимизнинг куч ва қудратини ҳар қачонгидан ҳам оширишга оз бўлсада ҳисса қўшишга қарор берганлар. Бор куч ва ғайратимизни, маҳорат ва тажрибамизни ишга солиб, янада яхшироқ ишлашга, ўртоқ К. У. Черненко таъкидлаганидек, ҳар жабҳада мардлик ва жасорат кўрсатиш билан юртимизни тинч ва осойишта сақлашга бел боғлаганмиз...

Цех ишчилари тўплаган юз сўмдан ортиқ маблағ Тинчлик фондига ўтказилди. Уларнинг бу ташаббуси Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли шойи газламалар комбинатининг кўпгина ишлаб чиқариш цех ва смена коллективларида ҳам кенг қаноатланмоқда.

Т. СУЛАЙМОНОВ.
Наманган шаҳри.

ТУҲМАТЧИГА ШАФҚАТ ЙЎҚ

НИҚОБ ЙИРТИЛДИ

Шароф Ғозиевни Бағдод районида билмаган одам йўқ эди. Ахир, кимсан «Облремстройбит» бошқармасининг катта ревизори бўлмиш бу одам отнинг қашқасидай ҳаммага маълум-машҳур эди-да. Лекин ўзиям қўлини кўксига қўйиб саломлашганларни жуда-жуда хуш кўрарди. Қуюқ саломларга бошини хиёл силкиб, алик олган бўларди. Катта одам ўзини катта одамдек тутиши керак-да, ахир!

Яқинда антиқа ҳодиса юз бериб, Ғозиевни билганлар ёқаларини ушлаганча ҳангу-манг бўлиб қолишди. Буни қаранг-ки, семиз папкасини қўлтиқлаб виқор билан қадам ташлайдиган бу катта ревизор қип-қизил иғвогар ҳам экан. Гап шундаки, кейинги вақтларда район раҳбар ташкилотларига, кейинроқ эса область раҳбар ташкилотлари ва маъмурий органларга кетма-кет имзосиз хатлар кела бошлади. Уларда район ички ишлар бўлими масъул ходимлари нопоклик, принципсизлик ва лоқайдликда айбланиб, уларга нисбатан қаттиқ жазо чораси кўрилиши талаб этиларди.

Текшир-текшир бошланиб кетди. Аммо, имзосиз хат эгаси томонидан қаторлаштириб кўрсатилган айбларнинг бирортаси ҳам исботланмади. Шундай бўлгач, ҳақли бир савол туғилиши табиий: ўз вазифасини виждонан бажараётган ходимларга нисбатан бунчалик бўҳтон тошини ёғдираётган имзосиз хатлар эгаси киму, унинг муддаоси нима экан? Нега энди у бунчалик жазавага тушиб, ғирт туҳматдан иборат, бўҳтонларга тўлиб-тошган хатлар ёзяпти?

Бу саволга Ҳ. Сулаймонова номидаги суд экспертизаси илмий-тадқиқот институти ходимлари аниқ ва лўнда жавоб беришди. Бу имзосиз хатлар биз юқорида номини тилга олганимиз-катта ревизор Шароф Ғозиев қаламига мансуб экан... Шундай қилиб, ниқоб йиртилди.

Қизиқ, каттагина ташкилотда ишлаб юрган бу одам нега энди ашаддий туҳматчига айланиб қолди? Нега ҳалол кишилар юзига ўйламай-нетмай балчиқ чаплай бошлади?

Гапнинг лўндасини айтадиган бўлсак, бу аламзадаликдан бошланди. Бунга ҳам унинг ўзи сабабчи эди. Келинг, бўлиб ўтган воқеаларни қисқача айтиб берайлик. Ш. Ғозиев бундан бир неча йил муқаддам район ички ишлар бўлимида ишларди. Худди ўша пайтларда у ғалати-ғалати қилиқлар чиқара бошлади. Масалан, гоҳ у ходимга, гоҳ бу ходимга 30—40 сўмдан мукофот пули ёзиб, 100 сўм пулни чўнтагига урди. Қараса, бу камга ўхшаб кўринди. «Ке, мендан нима кетибди» деб яна мукофот пули ёзишга киришди. Шу тариқа яна 295 сўмлик бўлиб қолди.

Лекин, барибир, бундан ҳам кўнгли тўлмади. Қараса, ишхонасида фаррошлик ўрни бўшаб қолибди. Хотини Э. Эминовани шу ишга расмийлаштириб, ойига белгилаб қўйилган 40 сўм ўрнига 75 сўмдан маош тўлайверди. Хаш-паш дегунча 1336 сўм пулни қонунсиз ҳазм қилиб юборди.

Вақт ўтган сари Ғозиевнинг қилиқларига қилиқ, ҳунарларига ҳунар қўшила борди. Кунларнинг бирида у хизмат вақтида фойдаланиладиган 02—46 ФЕМ номерли автомашинани бошқариб бораётиб, йўл қоидасини қўпол равишда бузди ва уни ағдариб юборди. Қараса, шикастланган машинани тиклаш учун унча-мунча харажат қилиш керак. У қўл остидагиларни ҳоли-жонига қўймай улардан 300 сўм йиғиб олиб, машинани ремонт қилдирди.

Худди ўша кунларда бу азаматнинг яна бир қинғир иши ошкор бўлиб қолди. Воқеа бундай бўлганди. С. Мирзажонов деган киши ўз машинасида авария қилди. Бундай ҳолатга тушган одамлар нечоғли изтиробга тушишини англаш қийин эмас. Қаҳрамонимиз Ш. Ғозиев бундан хабар топгач, фурсатдан фойдаланиб «бир нималик» бўлиб қолиш йўлларини ахтарди. Буни топди ҳам. У. Холдоров деган кишини йўлга солиб, унга шундай деб уқтирди: «Ҳозир Мирзажоновнинг уйига бориб, хотинига учрайсиз, эрингизнинг ишини тинчитиб юбориш учун 500 сўм берсангиз, олам гулистон, дейсиз. Пулни менга олиб келиб берасиз. Бу гап ўртамизда қолсин.»

Холис хизмат қилган У. Холдоров бу илтимосни бажо келтирди. Ш. Ғозиев оғзининг таноби қочганча 500 сўмни чўнтакка урди. Айни ўша кунларда Ғозиев яна бир шармандали ишга қадам қўйди. Маиший бузуқлик қилиб, шармандайи-шармисор бўлди ва хизмат вазифасидан ковуши тўғрилаб қўйилди.

Тамагирлиги, нопоклиги учун шармандаси чиққан бу нусха янги иш жойида тинчгина ишлайвериши ҳам мумкин эди. Йўқ, у бундай қилмади. Ҳасадгўйлик, ичи қоралик, бошқаларни кўролмаслик касали авж олаверди. Иғвогарнинг башараси очиб ташланди. У далил ашёлар олдида тилини тишлаб қолди. Халқ суди ҳалол одамларга туҳмат қилиб, тинчини бузган, ишдан қолдириб, асабини қақшатган иғвогар Ш. Ғозиевни 4 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди.

Ҳ. ОХУНЖОНОВ,
Бағдод райони прокурори.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

БЎЛАЖАК ОЛИМПИАДАЧИЛАР КЎРИГИ

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ БУТУНИТТИФОҚ XVII СПАРТАКИАДАСИ ЯКУНЛАРИГА ДОИР

Тошкент ва республиканинг бир қанча шаҳарларида ўтказилган мактаб ўқувчиларининг Бутуниттифоқ Спартакиадаси муваффақиятли якунланди. Йирик спорт базалари мамлакатимизнинг турли шаҳарларидан ташриф буюрган минглаб ўқувчилар ихтиёрида бўлди. Спартакиада кезлари ёш спортчилар Бутуниттифоқ рекордларини ўрнатдилар, биринчи марта СССР спорт мастери нормативларини бажардилар. «Оммавийликдан—маҳоратга» шиори остида ўказилган мусобақаларда умидли ёшлар камол топаётганлиги кўринди. Ўзига хос йирик мусобақада республикамиз йигит-қизлари ҳам кўтаринки руҳда куч синашдилар. «Совет Ўзбекистони» жамоатчи мухбири Спартакиада штаби бошлиғи, Ўзбекистон ССР маориф министрининг ўринбосари Н. Раҳмонов билан учрашиб, мазкур спорт анжумани якунлари ҳақида сўзлаб беришни сўради:

— Мактаб ўқувчилари Спартакиадаси ўз кўлами, қамрови, кўтаринки руҳда ўтганлиги билан диққатга сазовор бўлганлигини алоҳида таъкидлашни истардим. Улуғ Ватан урушида совет халқи эришган Буюк Ғалабанинг 40 йиллигига бағишланган Спартакиада мусобақаларида 30 нафар халқаро классдаги спорт мастери, 700 дан зиёд спорт мастери иштирок этганлиги катта куч, резервларимиз борлигидан далолатдир. Ваҳолонки, Вильнюс шаҳрида бўлиб ўтган Бутуниттифоқ XVI Спартакиадасида спорт мастерлари саноқли ўқувчилардан иборат эди. Республикамиз пойтахти ҳамда Самарқанд, Наманган, Ангрен, Янгиер, Чирчиқ шаҳарларининг энг яхши спорт базаларида ғолиблик учун қизғин кураш давом этди. Мусобақалар ўтказиш учун барча шарт-шароитлар яратилганлиги, ташкилий жиҳатдан пухта ҳозирлик кўрилганлигини меҳмонлар, мутахассислар, хусусан Спартакиаданинг бош судьяси К. П. Жаров билан СССР маориф министрининг ўринбосари Ф. Е. Штикалолар ҳам эътироф этдилар. Мусобақалар спортнинг 28 тури бўйича ўтказилиб, бир қанча баҳслар Спартакиада программасига биринчи марта киритилди.

Бутуниттифоқ Спартакиадасига тайёргарлик кезлари республикамиз спорт базалари бирмунча мустаҳкамланди Чунончи, 360 спорт зали, 124 мерганлик тири, 248 комплекс майдонча ва 200 га яқин футбол майдони вужудга келтирилди.

Республикамиз спортчилари мезбон сифатида эркин ва дадил ҳаракат қилиб, юқори натижалар кўрсатишга уриндилар. Қўлга киритилган муваффақиятлар салмоқли бўлди, дейиш мумкин. Ёшларимиз спортнинг деярли барча турларида аввалги Спартакиадага қараганда юқори поғоналарни эгаллаб, республика терма командасининг мавқеини мустаҳкамлашга муносиб улуш қўшдилар. Терма командамиз норасмий ҳисобда бешинчи бўлди. Айниқса, волейболчи қизлар билан шахматчиларимизнинг команда ҳисобида Спартакиада чемпиони бўлишлари қувончли бўлди Волейболчи қизлар 144 очко тўплаб, муддатидан илгари ғалабани таъминлашди. А. Израилов раҳбарлигидаги Ольга Исаянок, Светлана Мурашева, Яна Плахина, Елена Чекалина, Наталья Баженова сингари волейболчилар олий лигада муваффақиятли ўйнаб турган «Автомобилист» командасининг муносиб ўринбосарлари эканликларини амалда намойиш қилдилар.

Шахматчиларимиз ҳам шунча очко тўплашди. Уларнинг Спартакиада олтин медалларини қўлга киритишлари учун ярим очко етмай турган эди. Ўзбекистон—Озарбайжон коллективлари учрашувида бухоролик Ольга Ким озарбайжонлик дугонаси А. Сафиева билан дуранг ўйнаб, республика терма командасининг ғолиблик супасига кўтарилишини таъминлади. Умумғалабага Г. Серпер, А. Блодштейн, И. Каримов, В. Шахваростов, С. Йўлдошев, Ш. Сафин, Н. Зинина сингари шахматчилар катта улуш қўшишди.

Бундан ташқари йигит-қизларимиз дзюдо, футбол, оғир атлетика, гимнастика, сув тўпи, енгил атлетика, қайиқ ҳайдаш, сузиш каби спорт турларида ҳам юқори ўринларни эгаллашди. Ватерполчиларимиз тўртинчи ўринни эгаллаб, Вильнюс Спартакиадасидагига қараганда икки поғона кўтарилишган бўлса, дзюдочилар 13-ўриндан учинчи ўринга кўтарилишди. Ватерполчилар баҳсида Москва Олимпиадасининг чемпиони, халқаро «Дўстлик-84» мусобақасининг ғолиби Эркин Шагаевнинг издошлари борлиги кўзга ташланди Умидли ватерполчилар тўртинчи ўринни эгаллашди. Футболчилар ҳам уч поғона юқорига кўтарилиб, ана шундай мавқени эгалладилар.

Бокс мусобақалари ҳамиша мароқли бўлади. Вакилларимиз битта олтин, иккита кумуш, тўртта бронза медалини қўлга киритиб, умумкоманда ҳисобида учинчи ўринга кўтарилган ҳолда мавқеларини тўрт поғонага яхшиладилар. Самарқандлик Роман Панарин финал учрашувини ҳам муваффақиятли якунлади. Ангренлик Амиран Гугушвили, андижонлик Тўлқин Хўжамбердиевлар кумуш медалли бўлишди. Артур Григорян, Николай Камолин, Асқад Абдурашидов, Александр Шубалар ҳам кўпчиликда яхши таассурот қолдирдилар.

Енгил атлетика мусобақалари республика терма командаси нуфузининг ортишида алоҳида аҳамият касб этди. Спортчиларимиз бир поғона юқорига кўтарилиш билан бешинчи ўринни олдилар. Виктор Риженков лангар билан сакрашда 530 сантиметрли маррани эгаллаб, Спартакиада чемпиони номини олган бўлса, Роза Бегалиева 3 минг метрли масофани 9 минут 37,5 секундда босиб ўтиш билан олтин медалли бўлди. Югурувчилар З. Қосимова, Е. Корнякова, Ринат Хамзин, Андрей Колтович, узунликка сакровчи Надежда Шапринскаялар ҳам совринли ўринларни эгаллаб, умуммуваффақиятга ҳисса қўшдилар.

Сувга сакраш, велотрек, эркин кураш, акробатика бўйича мусобақаларда вакилларимиз муваффақиятли иштирок этолмадилар. Умуман олганда эса Ўзбекистонда физкультура ва спорт оммавийлашиб бораётганлиги кўзга ташланди.

Уч ҳафтадан кўпроқ давом этган Спартакиада муваффақиятли якунланди. Спартакиада байроғи туширилди. Ёшлар Ўзбекистонда ўтказилган ўзига хос ёшлик, гўзаллик ва чаққонлик байрамидан бой таассурот олдилар, дўст орттирдилар, маҳоратларини оширдилар. Спартакиада мамлакатимизда физкультура ҳаракатининг умумривожига салмоқли ҳисса бўлиб қўшилди.

А. ТУРҒУНОВ.

РЕКЛАМА ✻ ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги

В. И. ЛЕНИН НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ УНИВЕРСИТЕТИ

1984—1985 ўқув йили учун

КУНДУЗГИ ТАЙЁРЛОВ БЎЛИМИГА

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Тайёрлов бўлимига ўрта мактабни тугатган, ёши 34 дан ортиқ бўлмаган зарурий меҳнат стажига эга бўлган илғор ишчилар, колхозчилар, Совет Армияси сафидан бўшаб келган ёшлар саноат ташкилотлари, қурилишлар, транспорт, алоқа, геология-қидирув ва топография-геодезия ташкилотлари, совхозлар, колхозлар, қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бирлашмалари ва ҳарбий қисмларнинг йўлланмаси бўйича қабул қилинади.

Тайёрлов бўлимига кириш учун тавсиянома кандидатураси қаралаётган шахс бир йилдан кам бўлмаган иш стажига эга бўлгандагина берилади. Ишчи вазифасидаги амалий иш стажи шу корхонада охирги йили узлуксиз бир йил бўлмоғи лозим (шогирд сифатидаги иш стажи тайёрлов бўлимига қабул қилишда ҳисобга олинмайди). Ўқиш учун йўлланма олган колхозчилар ҳар бир йил учун шу колхознинг минимум меҳнат кунига эга бўлишлари зарур.

Тайёрлов бўлими қуйидаги факультетлар бўйича тингловчилар қабул қилади: математика, амалий математика ва механика, физика, геология, химия, биология, тарих, ҳуқуқшунослик (камида 2 йил иш стажи билан), шарқ филологияси, ўзбек тили ва адабиёти, роман-герман филологияси, журналистика, философия ва экономика (психология).

Иш стажига эга бўлмаган ва ўрта мактабни 1984 йили битирган шахслар тайёрлов бўлимига қабул қилинмайди.

Тайёрлов бўлимига кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: университет ректори номига ариза, иш жойидан (ҳарбий қисмдан) йўлланма, ўрта маълумот ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), иш жойидан (ҳарбий қисмдан) характеристика, меҳнат дафтарчасидан кўчирма (ташкилот раҳбари тасдиқлаган), медицина справкаси (086/у форма), 8 дона фотосурат.

Аризалар 10 ноябргача қабул қилинади. Суҳбат 2 ёки 3 фандан 11 ноябрдан 24 ноябргача ўтказилади. Тингловчилар мандат комиссиясидан 25 ноябрдан 30 ноябргача ўтказилади. Тайёрлов бўлимини тугатган ва битириш имтиҳонларини муваффақиятли топширган шахслар университетнинг 1 курсига кириш имтиҳонларисиз қабул қилинади.

МАШҒУЛОТЛАР 1 ДЕКАБРДАН БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати 8 ой.

Тайёрлов бўлимига қабул қилинганлар ҳар ой 40 сўм стипендия билан, эҳтиёжи бўлганлар эса ётоқхона билан таъминланадилар.

Қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: 700095, Тошкент шаҳри, Студентлар шаҳарчаси, Биология факультети, 1-қават, 102-хона.

Ўзбекистон ССР Савдо министрлигининг

РЕСПУБЛИКА ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ
1984-85 ўқув йилига

ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

ЎҚИШ ГРУППАЛАР КОМПЛЕКТЛАНГАНДАН СЎНГ БОШЛАНАДИ.

Ўқиш муддати — 6 ой.

ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИ ОЗИҚ-ОВҚАТ ВА НООЗИҚ-ОВҚАТ (саноат) **ТОВАРЛАРНИ ҲАММА ПРОФИЛЛАРИ БЎЙИЧА СОТУВЧИ ВА КОНТРОЛЕР-КАССИРЛАРНИ ТАЙЁРЛАЙДИ.**

ЎҚУВ-КУРС КОМБИНАТИГА ЎЗБЕКИСТОН ШАҲАРЛАРИДА ЯШАЙДИГАН ЎРТА МАЪЛУМОТЛИ, 17 ЁШДАН 25 ЁШГАЧА БЎЛГАНЛАР КИРИШ ИМТИҲОНЛАРИСИЗ ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИЛАР.

Ўқув-курс комбинатини тугатганларга «Сотувчи», «Контролер-кассир» деган малака берилади.

Ўқиш даври меҳнат стажига киради.

Қабул қилинганларга ҳар ойда 50 сўмдан 64 сўмгача стипендия тўланади.

Ўқув-курс комбинати тингловчилари ишлаб чиқариш практикасини Тошкент шаҳридаги энг яхши савдо корхонасида ўтайдилар.

Бошқа шаҳардан келганлар ётоқхона билан таъминланадилар.

ЎҚИШ РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Кирувчилар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: директор номига ариза, маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), турар жойидан справка, таржимаи ҳоли, характеристика, 286 формадаги медицина справкаси фотосурат (3x4 см.) — 4 дона ёки 6 дона.

Ўқув-курс комбинатининг адреси: 700173, Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Акмал Икромов райони, Бобур кўчаси, 3-уй (13, 70-автобусларнинг «Тез медицина ёрдами» клиника касалхонаси», 4, 9-трамвайларнинг «Чўпон-ота» бекатлари). Телефон: 78-44-30.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

17 ОКТЯБРДА

МАВСУМ ОЧИЛАДИ

СОВЕТ ЦИРКИ УСТАЛАРИНИНГ ЯНГИ ПРОГРАММАСИ

(икки бўлимдан иборат)

Томошалар ҳар куни соат 19.30 да, шанба ва якшанба кунлари соат 13, 16 ва 19.30 да бошланади.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

Олдиндан билет сотиш кассаси ишлайди.

44-35-84, 44-35-91 телефонлар бўйича справкалар олиш мумкин.

Касса соат 10 дан 20.00 гача очиқ.

«НИИСТРОМПРОЕКТ» ИНСТИТУТИ

радиотехник қурилмалар ва системалар ихтисоси бўйича автоматика ва контроль-ўлчов системалари сектори мудири вакант вазифасига

КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент шаҳри, ГСП, Пушкин кўчаси, 66-уй(«НИИстромпроект» институти, кадрлар бўлими.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 6/X да **Дон Карлос,** 7/X да **Конституция кунига бағишланган концерт.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 6/X да **Парвона,** 7/X да **Рўё** (12.00, 19.30).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

6 ОКТЯБРЬ, ШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.35 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 9.50 — Қурилиш ва архитектура. 10.00 — Спортлото. 10.10 — АБВГДейка. 10.40 — Акробатика бўйича жаҳон чемпионати. 11.25 — Ҳаракат хавфсизлиги учун. 11.55 — Поэзия. А. Жигулин. 12.30 — Ю. А. Жуков суҳбати. 13.00 — Оила ва мактаб. 13.30 — Мўъжизасиз-мўъжизалар. 14.30 — Германия Демократик Республикасининг эълон қилинганлигининг 35 йиллигига бағишланган программа. 15.30 — Сиёсий шарҳловчи В. П. Бекетов суҳбати. 16.00 — Эртага — Ўқитувчилар куни. 16.30 — Дунё воқеалари. 16.45 — Хоккей. Спартак — Трактор. 18.15 — Концерт. 18.50 — 9-студия. 19.50 — Ишонч ва таянч. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.05 — Останкино концерт студиясида. 1984 йил қўшиқлари. 23.45 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Эрталабки гимнастика. 9.15 — Агар соғлом бўлай десанг. 9.30 — Концерт. 9.50 — Ойкумен ўлкасида. 10.10 — Тонгги почта. 10.40 — Стадион ҳамма учун. 11.10 Днепропетровск телестудиясининг программаси. 12.00 — Концерт. 12.20 — Ҳужжатли фильмлар 12.45 — Цирк ва оперетта. 13.40 — Фильм-спектакль. 16.30 — Кинотомошабин ҳамроҳи. 17.15 — Халқаро обзор. 17.30 — Музикали киоск. 18.00 — Ҳужжатли фильмлар. 19.00 — «Галичанка» бандурачилар халқ капелласининг чиқиши. 19.35 — Телефильм. 19.55 — Эстрада концерти. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Здоровье. 21.30 — Время. 22.05 — Тоғ новелласи. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.25 — Ҳужжатли фильм. 11.25 — Шахмат мактаби. 11.55 — — Инсон ва табиат. 12.25 — Концерт. 12.55 — Қотиб қолган чақмоқлар. Бадиий фильм. 1-серия. 14.10 — Йўл ҳаракати хавфсизлиги учун. 14.40 — Санъат ғунчалари. 18.05 — Мультфильмлар. 18.30 — Бойчечак. 19.00 — Фан уфқлари. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Оламга саёҳат. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Санъаткорлар — пахтакорларга. 21.30 — Время. 22.05 — Хирмонингизга барака. 22.20 — Зимородок. Бадиий фильм.

ТОЖИКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

7 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. MT-I. 9.40 — Акробатика бўйича жаҳон чемпионати. 10.10 — Будильник. 10.40 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан! 11.40 Здоровье. 12.25 — Тонгги почта. 12.55 — Фан ва техника. 13.10 — Қишлоқ янгиликлари. 14.10 — Музикали киоск. 14.40 — Бугун — СССР Конституцияси куни. 15.15 — Мана, ёз ҳам тугай деб қолди. 16.25 — Цирк майдонида. 17.25 — Дам олиш соатида. 17.50 — Мультфильмлар. 18.30 — Халқаро панорама. 19.15 — Концерт. 20.30 — Саёҳатчилар клуби. 21.30 — Время. 22.05 — «Берёзка» рақсга тушади. 22.40 — Мусаффо осмон. 23.00 — Симфония. 24.00 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Зарядкага сафланинг. 9.20 — Телефильм. 9.50 — Рус тили. 10.20 — Ҳаво фрегатлари. 10.50 — Хоккей. Крилья Советов — МАСК. 12.35 — Эртак ҳузурида меҳмонда. 14.05 — Ҳайвонот оламида. 15.05 — Мухбиримиз ҳикоя қилади. 15.35 — Телефильм. 16.05 — Камер ижоди саҳифалари. 17.10 — Ўз уйингни топ. Бадиий фильм. 18.20 — Концерт. 19.05 — Ажойиб тақдирли фильм. 19.35 —. Инсон. Ер. Коинот. 20.20 — Телефильм. 20.30 — Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар. 20.45 — Илмий-оммабоп фильм. 20.55 — Концерт — ноктюрн. 21.30 Время. 22.05 — Асал ой. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот 10.25 — Концерт. 12.15 — Қувноқ стартлар. 13.15 — Қотиб қолган чақмоқлар. Бадиий фильм. 2-серия. 14.30 — Мактаб ўқувчиларининг XVII Бутуниттифоқ спартакиадаси якунларига доир. 15.05 — Ҳужжатли фильм. 18.05 — Мультфильм. 18.15 — Бахтли болалик, Адабий — музикали композиция. 18.45 — Ҳужжатли кино экрани. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Ўқитувчи сенга таъзим қиламан. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ленин берган саодат. 21.30 — Время. 22.05 — Устоз ва мураббий. 23.05 — Телефильмлар. 23.30 **ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ.**

РАДИО

6 ОКТЯБРЬ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Радиотингловчилар таклиф этган программа асосида концерт. 9.30 — Қўшиқ — орзуим менинг. 10.15 — Дугоналар. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Далада ишлаётганлар Сизлар учун. 14.00 — Терим машиналарини юксак унум билан ишлатайлик. 17.00 — Ёшлар учун музикали соат. 18.15 — Халқаро кундалик 18.30 — Спорт программаси. 19.25 — Ёшлик. 20.15 — Малоҳат Дадабоева куйлайди. 20.50 — ГДР эълон қилинганлигининг 35 йиллигига. 21.00 — Шанба оқшомида.

7 ОКТЯБРЬ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 Бахт қўшиқлари. 9.15 — Табассум. 11.30 — Қўшиқлар ва яллалар. 11.45 — Москва. Советлар мамлакати Конституцияси. 12.10 — Ишчинома. 13.00 — Чорвадор. 13.30 — Ўқитувчилар, сизлар учун. 14.00 — Менинг республикам — менинг фахрим. 15.40 — Бугун радиотеатрда. 18.15 — Халқаро кундалик. 18.30 — Дўстларимиз эстрадаси. 19.25 — Ёшлик. 20.50 — Ҳаётимиз қонуни. 21.00 — Табассум. 22.30 — Ўқитувчиларнинг талабларига биноан концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

ТЕЛЕФОНЛАР:
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16, 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.

БИЗНИНГ АДРЕС:
Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси, 32-уй

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

Р. — 20108. ИНДЕКС 64583. В. — 230. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12